

DARBININKAS

Vol. LXXXIV, Nr. 5
Sausis - January 29, 1999 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas atvyko į Jungtines Amerikos Valstijas, kur susitiks su išeivijos lietuviais, bendraus su tos šalies pareigūnais ir Amerikos žurnalistais. Lietuvos diplomatinio vadovo viešnagė pradėjo sausio 28 dieną ir baigs vasario 3 dieną.

- Vilniuje sausio 23 d. įvyko septintasis opozicinės Lietuvos demokratinės darbo partijos (LDDP) suvažiavimas. Forumo dalyviai iš klausė LDDP tarybos ir Seimo frakcijos atskaitinį pranešimą, kurį perskaitė partijos pirmininkas ir frakcijos seniūnas Česlovas Juršėnas. Suvažiavime priimta nauja LDDP programos redakcija, pataisyta statusas, priimta rezoliucija dėl partijos veiklos kryptį.

- Lietuvos pramoninių konfederacija, Lietuvos verslininkų darbdavių konfederacija ir Nacionalinė verslininkų konfederacija nutarė įsteigti Lietuvos darbdavių namus. Jie kaups ir platins informaciją verslo socialinės politikos klausimais, atstovaus darbdavių interesams valdžios institucijose bei formuos darbdavių įvaizdį. Verslininkų organizacijų konsultaciniame pasitarime nuspręsta, kad Darbdavių namai steigs tarnybas, teikiančias paslaugas darbdavių organizacijų nariams, užsims vadovaujančių darbuotojų švietimu, organizuos tarptautinius renginius.

- Klaipėdos uoste sausio 22 d. pradėjo veikti naujasis konteinerių terminalas. Simbolinė naujojo objekto atidarymo juostelę perkirpo Seimo nariai - buvęs susisiekimo ministras Algis Žvaliauskas ir dabartinis ministras Rimantas Didžiokas. Konteinerių terminalo statyba pradėta 1997 metų viduryje, ji kainavo apie 76 milijonus litų. Dar 70 milijonų kainavo jo įrengimas. Per metus čia numatoma perkrauti ne mažiau kaip 150 tūkstančių sąlyginių konteinerių (TEU). Manoma, kad projektinį pajėgumą pavyks pasiekti per ketverius metus.

- Skiriamuosius raštus Lietuvos Prezidentui Valdui Adamkui sausio 21 d. įteikė pirmasis Vilniuje reziduojantis Belgijos ambasadorius Louis Engelen. "Belgijos Vyriausybės sprendimas mūsų šalies sostinėje atidaryti ambasadą atveria naujų galimybių mūsų valstybės dar glaudžiau bendradarbiauti politikos, ekonomikos, prekybos, kultūros ir mokslo srityse", - skiriamųjų raštų įteikimo ceremonijoje sakė Prezidentas. Iki šiol Belgijos ambasadorius Lietuvai būdavo įsikūręs savo valstybės sostinėje - Briuselyje. Pernai buvo nutarta pirmąją Belgijos ambasadą Baltijos šalyse atidaryti Vilniuje.

- Sausio 21 d. susitikęs su Prezidentu Valdu Adamkumi, Vilniuje viešintis Lenkijos ūkio ministras Janusz Steinhoff pareiškė, kad oficialioji Varšuva aktyviai remia Lietuvos pastangas įstoti į Pasaulio prekybos organizaciją ir Vidurio Europos laisvos prekybos sutarties organizaciją.

1999 m. sausio 18 d. Venesuelos Užsienio reikalų ministerijoje surengto iškilmingo akto, kurio metu ambasadorius Vytautas A. Dambrava buvo apdovanotas aukščiausio Venesuelos garbės žymeniu - El Libertador - Simon Bolivar pirmos klasės ordinu, ir ministro Burelli Rivas ambasadoriaus garbei suruoštų pietų

PRO MEMORIA

Sausio 18 d., pirmadienį, 1 val. dienos Casa Amarilla rūmuose - reprezentaciniame užsienio reikalų ministerijos ambasadorių salone, kuriame rengiami aukščiausio lygio susitikimų aktai, vyko iškilmingas ambasadoriaus apdovanojimo aukščiausiu Venesuelos valstybės garbės žymeniu - El Libertador - Simono Bolivar pirmos klasės ordinu, aktas.

Po prezidento rinkimų, įvykusių gruodžio 6 d., keičiantis Venesuelos valdžiai, ministras Burelli Rivas, baigdamas savo tarnybą, norėjo savo aplinkoje šiuo apdovanojimu išreikšti aukščiausią pagarbą Lietuvos Respublikos ambasadoriui ir tuo pačiu atsidėkoti už jo atliktą žymų darbą, vystant ir plečiant Lietuvos ir Venesuelos dvišalius diplomatinis santykius. Iškilmingame akte dalyvavo užsienio reikalų ministras ir ambasadoriaus žmonos, ponios Maria de Burelli ir Unda Dambravičienė, vidaus reikalų ministras Asdrubal Aguiar, valstybės ministras Raul Dominguez Castellanos, užsienio reikalų viceministras Carlos Bivero, Prezidentūros asistentas švietimui ir kultūrai Rafael Ramon Castellanos, Teisingumo ministerijos generalinis direktorius ambasadorius Jorge D'Angelo Bruno, URM ministro kabineto direktorė ambasadorė Alida Rodriguez, URM Generalinio direktorato direktorė-koordinatorė ambasadorė Carmen Martinez de Grijalva, URM daugiašalių santykių skyriaus direktorė ambasadorė Adriana Pulido, Europos reikalų direktorius ambasadorius Jose E. Lopez Contreras, Juridinės konsultacijos skyriaus direktorius ambasadorius Roger Yepez, Tarptautinių ekon-

minių santykių direktorius ambasadorius Norman Pino de Lion, ministro asistentė Angelina Riquez, protokolo tarnybos atstovai, spaudos atstovai, kiti kviestiniai svečiai. Lietuvos ambasada atstovavo ministrė-patarėja Hilda Griškevičienė.

Prieš įteikiant apdovanojimą, ministras Burelli tarė kreipimosi ir sveikinimo žodį. Labai šiltoje, jausmingoje kalboje ministras išskėlė ilgą lietuvių istorijos kelią, pabrėždamas tautinės savimonės išsaugojimą sunkiais okupacijų metais, tautos atkaklumą ir ryžtą kovoje už laisvę ir nepriklausomybę, tai susiedamas su asmeniniais ambasadoriaus išgyvenimais ir siekiais. Ambasadoriaus veikla - tai siekis atstatyti moralinę neteisybę, kurią patyrė lietuvių tauta, virš šimtmečio kentusi priespaudą ir skriaudą, kaip ir jo visa likusi šeima, sovietų okupantų ištremta į Sibirą. Ministras išreiškė savo bičiuliškus širdingus jausmus ambasadoriui, kurį pažinojo jau anksčiau kaip aktyvų politinį apžvalgininką, kovojantį už demokratinis laisvės siekius ir už bendražmogiškas vertybes, o vėliau - kaip aktyviausią ir veikliausią ambasadorių visame diplomatiname korpuse. Labai šilti žodžiai buvo ištarti apie Lietuvą, kurią jam teko geriau pažinti vizito metu, jos kraštovaizdžius, žmones, susitikimus bei pasiekimus.

Po oficialaus ordino įteikimo ceremonijos žodį tarė ambasadorius Vytautas A. Dambrava. Kalboje ambasadorius trumpai apžvelgė savo tėvynės ir tautos istorijos tarpsnį ir sugretino lietuvių tautos laisvės siekį su Venesuelos didvyrio Išlaisvintojo Simono Bolivar nepriklausomybės idėjų skleidžiamą dva-

sia. Ministras Burelli, ne kartą dar sovietiniais metais remdamas Lietuvos laisvės bylą, taip pat įrodė savo atsidavimą šiems idealams, kaip ir daugelis iš čia atstovaujančių draugų. Praeitais metais buvo įsteigta Simono Bolivar Lietuvos - Venesuelos draugystės sąjunga, kurios nariais steigėjais yra žymūs abiejų šalių politiniai bei kultūros veikėjai. Jau dabar yra pasiūlyta vieta Išlaisvintojo paminklo Lietuvoje, o Lietuvos ikūrėjo - Venesueloje, pastatymo projektui.

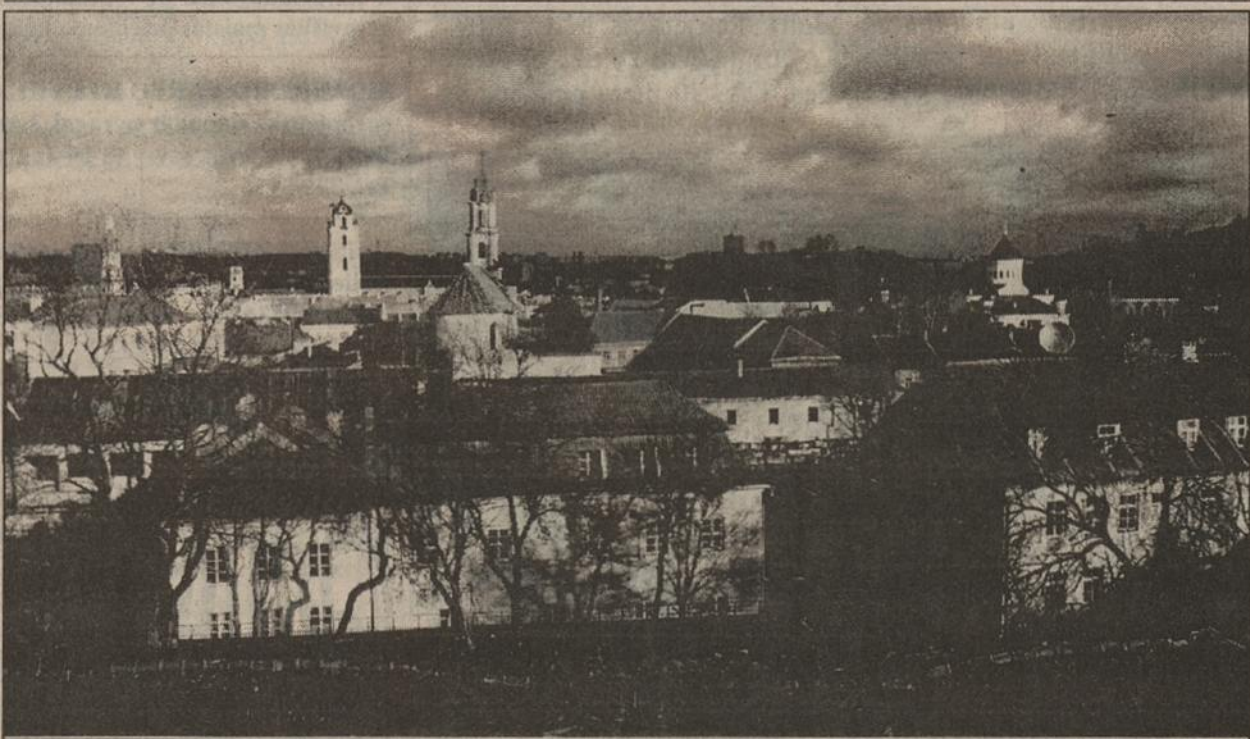
Dėkodamas ministrui Burelli ir visiems susirinkusiems už šį labai garbingą apdovanojimą, ambasadorius V. A. Dambrava taip pat išreiškė padėką savo žmonai Undai, kuri buvo visada šalia ir padėjo diplomatinėje tarnyboje, taip pat dalyvavo labdaringoje veikloje Venesueloje, vadovaudama diplomatų žmonių ir žymių Venesuelos šeimų atstovų "Trečiadienių grupės asociacijai".

Su "lietuviška degtine" buvo pasiūlytas tostas už ambasadoriaus garbę ir į jo sveikatą. Visi labai draugiškoje aplinkoje gyrė abi pasakytas kalbas ir sveikino ambasadorių V. Dambravą.

Po to Casa Amarilla menėje Ministras surengė šampano pietus ambasadoriaus garbei dvi- dešimčiai asmenų. Buvo keliami tostai už Lietuvos ambasadorių, už lietuvių tautą.

Šis apdovanojimo aktas buvo staigmena ambasadai - Venesuelos užsienio reikalų ministerija mus apie tai informavo tik dieną prieš ordino įteikimo ceremoniją.

*Užrašė
Lietuvos Respublikos
ministrė-patarėja
H. Griškevičienė*

Vilniaus senamiestis

V. Kapočiaus nuotr.

SUTARTIS SU JAV KOMPANIJA KETINAMA PASIRAŠYTI KOVO PRADŽIOJE

Lietuvos ir JAV kompanijos "Williams International" tris galutines sutartis dėl "Mažeikių naftos" numatoma pasirašyti kovo 8 dieną. Ūkio ministras Vincas Babilius sausio 20 d. pranešė, jog investicijų, akcininkų ir

valdymo sutartys turi būti sudarytos iki vasario vidurio. Vasario antroje pusėje ministras turi gauti Vyriausybės įgaliojimus pasirašyti tas sutartis su JAV kompanija. Pasak V. Babiliaus, iškart po sutarčių pasirašymo

"Williams International" sumokės 75 milijonus JAV dolerių už "Mažeikių naftos" akcijas ir taps koncerno bendrasavininke. JAV kompanijai priklausys 33 proc. "Mažeikių naftos" koncerno akcijų.

ELTA

LR PREZIDENTO PAREIŠKIMAS JAV-BALTIJOS VALSTYBIŲ PARTNERYSTĖS CHARTOS METINIŲ PASIRAŠYMO PROGA

Prieš metus, 1998 m. sausio 16 d., Jungtinių Amerikos Valstijų ir Baltijos valstybių Prezidentai Washingtone pasirašė Partnerystės Chartą. Šis istorinės svarbos dokumentas atvėrė naujas galimybes plėtoti santykius su JAV bei saugumo ir stabilumo užtikrinimo perspektyvas. Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių integracija į Europos ir transatlantines, politines, ekonomines, saugumo ir gynybines institucijas Chartoje paskelbtas ir JAV tikslu.

Per metus, praėjusius nuo JAV-Baltijos valstybių Partnerystės Chartos pasirašymo, pasiekėme didelę pažangą plėtodami Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą. Vyksta reguliarios konsultacijos ekonomikos klausimais, kuriose dalyvauja Vyriausybės ir privataus verslo atstovai. Didėjanti dvišalės prekybos apyvarta ir augančios JAV investicijos Lietuvoje rodo, kad Chartos nuostatos įgyvendinamos praktiškai.

Praėjusiais metais Lietuvoje lankėsi JAV Senato, vyriausybės atstovų delegacijos, Washingtono įvyko Lietuvos prezidento susitikimai su prezidentu Bill Clinton, kitais aukštais JAV vyriausybės pareigūnais. 1998 metais buvo sėkmingai bendradarbiuojama ir aplinkosaugos, sveikatos ap-

saugos, teisėsaugos bei kitose srityse.

Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentas Bill Clinton JAV-Baltijos valstybių Partnerystės Chartos pasirašymo ceremonijos metu pabrėžė, kad Amerika pasiruošusi sudaryti sąlygas, kurioms esant Estija, Latvija ir Lietuva vieną dieną taps visateisėmis NATO narėmis.

Vadovaujantis Charta vyko Lietuvos ir JAV konsultacijos saugumo klausimais. Jų metu pagrindinis dėmesys buvo skirtas Lietuvos gynybos sistemos tobulinimui, jos pasiruošimui tapti NATO nare. JAV suteikė praktinę paramą modernizuojant Lietuvos ginkluotąsias pajėgas. Šia proga norėčiau prisiminti ir praėjusių metų liepos mėnesį Lietuvoje vykusias tarptautines karines pratybas "Baltijos iššūkis - 98", kuriose dalyvavo ir tūkstančiai JAV karių.

Lietuva atsakingai ruošiasi 1999 balandžio mėnesio pabaigoje vyksiančiam NATO viršūnių susitikimui Washingtone. Lietuva tikisi, kad šio susitikimo metu bus nuspręsta pradėti kitą NATO plėtimosi etapą ir pakviesti Lietuvą bei kitas pasirėngusias kandidatas pradėti stojimo derįbas.

*Lietuvos Respublikos
ambasada Washingtone*

ATŠAUKTAS J. PALECKIO SUKAKTIES MINĖJIMAS

Žurnalisto ir rašytojo Justo Paleckio 100-mečio minėjimo atsisakyta, nes tam tikra dalis mūsų visuomenės nelinkusi atsieti J. Paleckio kūrybos nuo kai kurių jo politinių veiksmų. Kaip Eltai pranešė Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Valentinas Sventickas ir Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininkas Rimgaudas Eilunavičius, minėjimo vakarą šios organizacijos ketino surengti atsiliepdamos į J. Paleckio šeimos ir artimųjų pageidavimą. Po to, kai pasirodė pranešimai apie minėjimą ir buvo išplatinti kvietimai, kai kurie rašytojai, taip pat buvę politiniai kaliniai bei jų grupės pradėjo aktyviai reikšti nepasitenkinimą, prieštaravimus ir pasipiktinimus, pranešta apie galimus piketus ir kitokias akcijas. Tarp svarbiausių prieštaravimo priežasčių minimas J. Paleckio vadovavimas igalio-tajai komisijai, kuri 1940 m.

nuvežė į Maskvą tuometinio Liaudies seimo rezoliuciją dėl Lietuvos priėmimo į Sovietų Sąjungą, taip pat kitos okupacijos laiko realijos. Planuotame renginyje buvo numatyta prisiminti, apžvelgti ir be pagražinimų ar nutylėjimų įvertinti visų pirma J. Paleckio žurnalistinę bei literatūrinę kūrybą, kairiosios tarpukario lietuvių inteligentijos kelius ir klystkelius. Remtasi manymu, kad apie sudėtingas, prieštaringas asmenybes galima ir reikia analitiškai kalbėti, kad savo nuomonę galės pareikšti skirtingų požiūrių atstovai. Vakaro rengėjai, supratę, jog šis renginys gali tapti žmonių politinio susipriešinimo pretekstu, nusprendė viešą J. Paleckio sukakties minėjimą atšaukti. J. Paleckio šeima supratingai įvertino susiklosčiusią situaciją ir dėl minėtų aplinkybių taip pat pasiūlė atsisakyti minėjimo.

ELTA

KONSERVATORIAI LABIAUSIAI LINKĘ Į DIKTATĄ, MANO APKLAUSOS DALYVIAI

Konservatoriai ir jų lyderiai laikomi labiausiai linkusiais į diktatą, rodo viešosios nuomonės tyrimas.

Pasak savitraštyje "Veidas" paskelbtų apklausos rezultatų, 38,1 proc. atsakiusių nedemokratiškiausia partija laiko Lietuvos konservatorius. 28,6 proc. apklaustųjų tokia laiko LDDP ir 5,8 proc. - socialdemokratų.

Apklausą sausio 8-11 dienomis atliko viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų studija "Spinter", apklaususi 500 respondentų penkiuose Lietuvos didmiesčiuose.

42,8 proc. atsakiusių la-

biausiai linkusių į diktatą politiku laiko konservatorių partijos ir Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį.

Konservatorių valdybos pirmininko, premjero Gedimino Vagnoriaus diktatoriškus polinkius išvelgia 23,8 proc. respondentų, prezidento Valdo Adamkaus - 4,8 proc.

Respondentai patys nurodė, jų vertinimu, nedemokratiškiausius lyderius.

Apklausa atlikta, atsiliepiant į diskusijas visuomenėje, kilusias po įtakingų konservatorių L. Andrikenės ir V. Žiemelio pašalinimo iš partijos dėl jos vadovų kritikos.

Laikas

KOKIE BUVO 1998-IEJI?

Palai kome ilgametę tradiciją "Darbininke" priminti ką tik pasibaigusiu metų įvykius - premijas, veiklos ar amžiaus sukaktis, eilės asmenų pasitraukimą amžinybėn.

PREMIJOS

Sausio 10 d. laikinojoje Los Angeles archidiecezijos katedroje kardinolas Roger Mahony šešiasdešimčiai vyskupijos žymių žmonių įteikė Popiežiaus skirtus Šv. Grigaliaus Didžiojo Riterių komandieriaus ordinus. Tarp žymūnų buvo vienas lietuvis – poetas Bernardas Brazdžionis, Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaras ir Kauno miesto garbės pilietis.

Sausio 24 d. Stasė Petersonienė, Pedagoginio Lituanistikos instituto direktorė, buvo apdovanojama "Žmogaus gelbėjimo" kryžiumi už žydų gelbėjimą nacių okupacijos laikais.

Sausio 31 d. Stanley Balzekas, Jr., Balzekas Motor Sales, Inc., parduotuvės prezidentas, pagerbtas 1998 m. "Time" žurnalo "Quality Dealer" žymeniu.

Rugsėjo 21 d. vertinimo komisija, posėdžiavusi Nek. Pr. Marijos seserų vienuolyne, Putnam, CT, prel. dr. Juozo Prunskio krikščioniškos kultūros spaudos premiją už 1997 metus paskyrė Lietuvoje leidžiamam laikraščiui "XXI amžius".

Rugsėjo 25 d. Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybos sudaryta komisija skirti komisija visais balsais 1997 metų grožinės literatūros premiją (2000 dol.) paskyrė rašytojui dr. Alfonsui Šešplaukiui-Tyruoliui.

Rugsėjo 27 d. Toronto, Ont., Kanadoje, Mažosios Lietuvos Fondo premija paskirta dr. Martynui ir Marijai Purvinams, architektams ir Mažosios Lietuvos palikimo tyrinėtojams, už rankraščių "Mažosios Lietuvos architektūra".

Spalio 5 d. Šveicarijoje dr. Kazimieras Čampė laimėjo fechtavimo aukso medalį.

Spalio 6 d. Kanados lietuvių katalikų centro atstovai nutarė paskirti 1000 kanadiškų dolerių premiją už uoliai veiklą Kanados lietuvių katalikų tarpe Vincui Kolyčiui. Premijos mėcenatas – prel. dr. Juozas Prunskis, skatinąs pasireikšti religinių-kultūrinių darbų srityje.

Spalio 15 d. posėdyje JAV LB Kultūros tarybos 1998 m. žurnalistinio premijai skirti komisija 1000 dol. premiją paskyrė Antanui Dundzilai.

Lapkričio 28 d. Cleveland, OH, Lietuvių namuose įvykusioje JAV LB Kultūros Tarybos premijų šventėje įteiktos premijos laureatams. Premijas laimėjo: meno – Eleonora Marčiulionienė, muzikos – Manigirdas Motekaitis, žurnalisto – Antanas Dundzila, radijo – "Margutis II" Chicagoje, švietimo – Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla Los Angeles, CA. Premijų mėcenatas – Lietuvių Fondas

SUKAKTYS

Sausio 2 d. Sunny Hills, FL, amžiaus 75 metų sukaktį atšventė kun. Izidorius Gedvila, gi vasario 21 d. atšventė kunigystės 50 metų jubiliejų.

Sausio 4 d. Šv. Kazimiero kongregacijos seserys, kurių motiniškasis namas yra Chicagoje, Marquette Parke, atšventė veiklos 90 metų sukaktį.

Sausio 10 d. 75 metų amžiaus sukaktį atšventė kun. Jonas Dėdinas, dirbęs Europos lietuvių pastoracijoje.

Sausio 11 d. 50 metų veiklos sukaktį minėjo Baltimorės lietuviška radijo valandėlė (Lithua-

Kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM

nian Melody Time). Šiuo metu programai vadovauja Kęstutis Laskauskas.

Sausio 13 d. Amsterdam, NY, amžiaus 75 metų sukaktį atšventė kun. dr. Juozas J. Grabys.

Sausio 15 d. Romoje amžiaus 75 metų sukaktį atšventė prel. Antanas Jonušas, ilgametis Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos ekonomas.

Sausio 16 d. St. Petersburg, FL, uolus lietuvis, visuomenininkas Antanas Gudonis atšventė amžiaus 80 metų sukaktį.

Sausio 17 d. inžinierius Vaclovas Mažeika paminėjo amžiaus 80 metų sukaktį.

Sausio 18 d. 80 metų amžiaus sukaktį atšventė inžinerijos daktaras Jurgis Gimbutas, So. Boston, MA.

Vasario 15 d. veiklos 90 metų sukaktį atšventė Viešpaties Atsimainymo lietuvių parapija, Maspeth, NY.

Vasario 21 d. Mississauga, Ont., Kanadoje, Lietuvos kankinių parapijos choro pobūvyje buvo pagerbti trys choristai, išdainavę chore 50 metų: Stasys Janavičius, Vladas Ramanauskas ir Steponas Pusaškas.

Vasario 21 d. kun. dr. Steponas Matulis, MIC, dirbęs Anglijos lietuvių pastoracijoje, atšventė amžiaus 80 metų sukaktį.

Vasario 21 d. kun. Leonas Zaremba, SJ, dirbęs JAV ir Kanados lietuvių pastoracijoje, o paskutiniuoju laiku einąs Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvo pareigas, atšventė kunigystės 50 metų jubiliejų, o spalio 17 d. – amžiaus 75 metų sukaktį.

Vasario 26 d. Oklahoma City, OK, 80 metų amžiaus sukaktį atšventė arkivyskupas Charles A. Salatka.

Vasario 28 d. kunigystės 45 metų jubiliejų atšventė prel. Pranas Daukyns, Melbourn, Australijoje, lietuvių parapijos klebonas.

Kovo 1 d. Brockton, MA, Šv. Kazimiero lietuvių parapija atšventė veiklos 100 metų sukaktį.

Kovo 2 d. amžiaus 70 metų sukaktį atšventė Vytautas Strolia, fagotistas, chorvedys,

plokštelių rinkėjas, muzikologas, muzikinės kultūros veikėjas.

Kovo 2 d. Jadvyga Jelmo-kienė, Cicero, IL, gimusi tuometinėje Kauno gubernijoje, atšventė 100 metų sukaktį.

Kovo 15 d. Chicagos Jaunimo Centre paminėta "Skautų aidas" 75 metų sukaktis. Pasikait skaitė Nijolė Jankutė-Užbalienė. Buvo ir meninė programa.

Kovo 21 d. kun. Kęstutis V. Žemaitis atšventė amžiaus 70 metų sukaktį.

Kovo 27 d. kun. dr. prof. Antanas Paškus atšventė kunigystės 50 metų jubiliejų.

Kovo 27-29 dienomis Toronto lietuvių Priskėlimo parapija iškilmingai atšventė veiklos 45 metų sukaktį.

Balandžio 1 d. Little Neck, NY, kunigystės 65 metų jubiliejų atšventė kun. Stasys Raila, ilgametis Lietuvos Vyčių veikėjas, ejęs įvairias pareigas New Yorko lietuvių parapijoje.

Balandžio 5 d. Orman Beach, FL, surengtas pagerbimas Viliui Bražėnui, daugelio lietuvių laikraščių bendradarbiui ir žymiam skautų veikėjui, sulaukusiam 85 metų amžiaus.

Balandžio 14 d. amžiaus 75 metų sukaktį atšventė Rūta Vidžiūnienė, buvusi išeivių Lietuvių žurnalisto sąjungos pirmininkė, dabar gyvenanti Kačerginėje.

Balandžio 23 d. amžiaus 80 metų sukaktį atšventė dr. Kazys Ambrozaitis, žinomas visuomenininkas, Lietuvių Fondo, Lietuvių Bendruomenės, Lietuvių Fronto Bičiulių ir kitų organizacijų veikėjas.

Gegužės 1 d. prieš 50 metų Romoje Šv. Kazimiero lietuvių popiežiškoji kolegija Šventojo Sosto studijų kongregacijos buvo oficialiai pripažinta. De facto kolegija jau veikė nuo 1945 metų rudens.

Gegužės 1 d. dr. Juozas Kazickas, iškilus verslininkas ir kilnių darbų mėcenatas, atšventė amžiaus 80 metų sukaktį.

Gegužės 2 d. Chicago, IL, kun. dr. Viktoras Rimšelis, MIC, atšventė kunigystės 55 metų jubiliejų.

Gegužės 5 d. amžiaus 99 metų sukaktį atšventė mokytoja Filomena Rarulienė, gyve-

nanti Chicagoje.

Gegužės 6 d. So. Boston, MA, kunigystės 50 metų jubiliejų atšventė kun. Albertas Contons – Kontautas, Lietuvių Kunigų Vienybės ilgametis pirmininkas.

Gegužės 17 d. amžiaus 90 metų sukaktį paminėjo Petras Vėbra, skulptorius ir dievdirbis.

Gegužės 23 d. veiklos 50 metų sukaktį paminėjo Toronto lituanistinė mokykla, turinti 250 mokinių.

Gegužės 31 d. Lawrence, MA, Šv. Pranciškaus lietuvių parapija atšventė veiklos 95 metų sukaktį.

Birželio 3 d. kun. Aleksandras Gėryba, dirbęs Europos lietuvių pastoracijoje, atšventė amžiaus 70 metų sukaktį.

Birželio 17 d. Chicagoje kunigystės 45 metų jubiliejų atšventė kun. Anicetas Tamošaitis, SJ.

Birželio 21 d. Kennebunkport, ME, kunigystės 45 metų jubiliejų atšventė kun. Rafaelis Šakalys, OFM.

Birželio 26 d. arkivysk. Jonas V. Bulaitis atšventė amžiaus 65 metų sukaktį, o vasario 2 d. – kunigystės 40 metų jubiliejų.

Liepos 4 d. amžiaus 90 metų sukaktį paminėjo kompozitorė, chorų vadovė ir vargonų virtuoze Ona Metrikienė.

Liepos 10 d. Chicago, IL, kunigystės 55 metų jubiliejų, o lapkričio 1 d. amžiaus 85 metų sukaktį atšventė kun. Juozas Vaišnys, SJ, ilgametis "Laiškai lietuviams" žurnalo redaktorius.

Liepos 12 d. Sao Paulo, Brazilijoje, kunigystės 45 metų jubiliejų atšventė prel. Juozas Šeškevičius.

Liepos 23 d. prel. dr. Vytautas Balčiūnas, Putnam, CT, atšventė kunigystės 65 metų jubiliejų.

Liepos 25 d. Kennebunkport, ME, kunigystės 55 metų jubiliejų atšventė kun. Placidus Barrius, OFM, lietuvių pranciškonų viceprovincijolas.

Rugpjūčio 8 d. Maspeth, NY, Viešpaties Atsimainymo lietuvių parapijos klebonas emeritus prel. Francis Bulovas atšventė kunigystės 55 metų jubiliejų.

Rugpjūčio 8 d. kunigystės 55 metų jubiliejų atšventė kun. Jonas Petrauskas, MIC.

Rugpjūčio 24 d. Los Angeles, CA, 90 metų amžiaus su-

kaktį paminėjo Kazys Karuža, lietuviškų laikraščių bendradarbis ir lietuviškų organizacijų, ypač šaulių, veikėjas. Sukaktuvininkas gimė 1908 m. Glasgove, Anglijoje.

Rugsėjo 6 d. sukako 85 metai pedagogui, žurnalistui, visuomenės veikėjui, ilgamečiui Lietuvos ambasados darbuotojui Cezariui Surdokui, gyvenančiam Baltimorėje, MD.

Rugsėjo 7 d., 1899 m. Alytaus apskrityje gimė Danutė Mickutė-Mitkienė. Išeivijoje ji gyvena Los Angeles, CA, dalyvauja visuomeniniame gyvenime, ypač reiškiasi poezijoje.

Rugsėjo 10 d. Montevideo, Urugvajuje, vietos lietuviai atšventė savo buvusio klebono kun. Jono Giedrio, SJ, 60 metų sukaktį nuo įstojo į jėzuitų ordiną.

Rugsėjo 13 d. Putnam, CT, Matulaičio slaugos namai paminėjo 30 metų sukaktį.

Rugsėjo 25 d. Cleveland, OH, rašytoja ir žurnalistė Aurelija Balašaitienė atšventė amžiaus 75 metų sukaktį.

Rugsėjo 27 d. Lietuvos Kan-

kinių parapija (buvusi Šv. Jono Krikštytojo parapija Toronte), Mississauga, Ont., Kanadoje, atšventė 70 metų veiklos sukaktį.

Spalio 3 d. Hamilton, Ont., Kanadoje, Aušros Vartų lietuvių parapija, kuriai dabar vadovauja kun. Juvenalis Liauba, OFM, atšventė veiklos 50 metų sukaktį.

Spalio 11 d. Rochester, NY, Šv. Jurgio lietuvių parapijoje kun. Kazimieras Mockevičius atšventė kunigystės 50 metų jubiliejų.

Spalio 15 d. Cicero, IL, gyvenąs Edvardas Šulaitis sulaukė 70 metų amžiaus. Nuo pat jaunystės labai pamėgęs žurnalistiką, ją puoselėja ir dabar, ypač iš sporto srities ir Chicagos gyvenimo.

Spalio 17-18 dienomis Southfield, MI, Dievo Apvaizdos lietuvių parapija minėjo veiklos 90 metų sukaktį.

Spalio 25 d. Rochester, NY, Šv. Jurgio lietuvių parapija minėjo veiklos 90 metų sukaktį.

(tesinsy kitame numeryje)

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiektis su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekiliojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekiliojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priimama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS JONAS
1933+1976

Vilnius žiemą. Istorijos - etnografijos muziejus

ELTA nuotr.

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352

Business Office 718-827-1351

FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360

ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office

Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.

Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Atsisakymas nuo atsakomybės ir laisvės

Amerikos ganytojai, vadinamoji Amerikos Vyskupų Konferencija, laikas nuo laiko išleidžia atsisaukimus – laiškus aktualiais gyvenimo klausimais. Stalčius betvarkant, užtiktas Amerikos ganytojų laiškas, paskelbtas 1960 m. lapkričio 20 d. 227 kardinolų, arkivyskupų, vyskupų vardu po jų metinės konferencijos Washingtone. Laiško mintys tebėra aktualios ir mūsų dienose.

Pasiremiant Popiežiaus paskatinimais, laiške rašoma apie gresiantį asmens pavergimą kolektyvo naudai; laiškas skatina sąjūdį už asmens laisvės ir asmeninės atsakomybės atgaivinimą. Tai įspėjimas apie įsigalinčią gyvenime srovę, kuri siekia asmens laisvę pavergti kolektyvui. Tai pasipriešinimas tiems, kurie siekia vairuoti gyvenimą pagal šią srovę, pasroviui.

Pasroviui vairuojantieji apramina: kam piliečio ramybė ir laimė sunkinti viešaisiais rūpesčiais; tegul jie pasilieka kolektyvinės vadovybės galvoms ir pečiams. Prieš srovę eidamas, ganytojų laiškas tam pasipriešina: nuo asmens ir pirmiausiai nuo asmens, priklausio gerovę šeimoje, valstybėje, tarptautiniuose santykiuose; jie turi rūpintis net ir Jungtinių Tautų sprendimais.

Pasroviui vairuojantieji: piliečio ramybė ir laimė reikalauja nesivaržyti jokiais principais, derintis prie aplinkybių, nes aplinkybės, principai, moralės normos keičiasi. Prieš srovę eidamas laiškas rašo: o vis dėlto pilietis turi kritiškai vertinti savo darbus ir įvykius pagal moralinius principus, kurie niekada nesikinta.

Pasroviui vairuojantieji apramina piliečio sąžinę: gyvenimo blogybės tai juk socialinių ir kitokių įvykių padaras, ir žmogus jose yra bėgėlis. Prieš srovę eidamas laiškas neatleidžia. Už blogybes, lygiai kaip ir už gėrybes, pirmiausiai yra atsakingas asmuo; jam priklauso kaltė ir nuopelnai.

Taip dabartinė gyvenimo srovė asmenį palieka tik mechanizmo mažu rateliu, o ganytojų laiške asmuo iškeltas kaip to mechanizmo vairininkas, mechanikas.

Laiškas palietė dalį konflikto, kurį Dostojevskis legendoje rodo tarp Kristaus ir Antikristo karalystės. Tą legendą aiškindamas prof. A. Maceina pažymėjo, kad Antikristas galėjo užimti žmonių laisvę dėl to, kad žmonės laisvę jaučia kaip sunkią naštą. Laisvę pasirinkti tarp gera ir bloga uždeda atsakomybės pajautimą. Pasirinkti gera skatina žmogaus dvasinę prigimtis. Bet tam reikia pastangų, pasiaukojimo, revoliucijos prieš save. Pasirinkti bloga skatina žmogaus gyvulinę gamtinę prigimtis. Bet tam reikalinga pakelti sąžinės priekaištus. Kad tų vidaus priekaištų išvengtų, žmonės atiduoda savo laisvę kitiems už juos spręsti. Anot Dostojevskio, „juos apsprendė kiti ir kiti rūpinosi šį apsprendimą įvykdyti. Kiti jiems nurodė, kas yra gera ir bloga... kiti juos maitino, linksmo ir leido net nusidėti“. Nes kiti išaiškino, kad ir nuodėmė nustojo būti nuodėme, aplinkybės pasikeitė. Taip tie Antikristo vairuotojai nuėmė nuo žmogaus atsakomybės pajautimą drauge su laisve, kad duotų „žmogui kuo daugiausia pasitenkinimo, ramybės ir malonumo“.

Vyskupų laiškas tai pasipriešinimas tokiai Antikristo karalystės dvasiai.

Žmoguje sykiomis persveria idealą, sykiomis nukrypimas į žemę. Kas dedasi atskiros asmenys istorijoje, tas pats dedasi ir žmonijos istorijoje – bangavimas, svyravimas. Vyskupų laiškas kreipia į gera, kol dar nevelu.

Šventoji žemė pasauliečio akimis

Algirdas Šilbajoris

Pernai Jungtinių Tautų generalinė asamblėja buvo vienbalsiai priimta rezoliucija, pavadinta „Betliejus – 2000“. Joje išdėstyti planai, kaip tinkamai paminėti Jėzaus Kristaus 2000-tąjį gimtadienį. Tai pirmas kartas, kad Kristaus gimimo ir gyvenimo reikšmė pripažinta ne tik Bažnyčios, bet ir didžiausios pasaulyje tarptautinės organizacijos.

2000 metų minėjimo projektas ypatingą dėmesį kreipia į žydų, krikščionių ir palestiniečių santarvę Betliejuje ir Jeruzalėje, kur Jėzus gimė, kentėjo ir mirė. Projektas prasidės 1999 metų Kalėdomis ir baigsis per 2001 m. Velykas. Tikimasi, kad Šventąją Žemę tuo metu aplankys nuo 2 iki 4 milijonų maldininkų ir turistų. Pasiruošimui skiriamos didelės sumos lėšų ir jau dabar vyksta vieškelio, gatvių, namų ir viešbučių statyba bei remontas, idant tinkamai priimti ir patalpinti jubiliejinių metų piligrimus. Kelionių agentūros planuoja ir vykdo susipažinimo ekskursijas. Dvasiškai ir pasauliečiai kviečiami informuoti parapijas bei organizacijas apie šventųjų vietų istoriją, geografiją ir jų aplankymo galimybes. Labai gerą tokios ekskursijos patarnavimą duoda pasaulinė „Unitours“ organizacija, ypač pasižymėjusi šventųjų vietų lankymu visame pasaulyje. Ja teko ir mums pasinaudoti.

Netikėtai pasiūlymas dalyvauti specialiai Amerikos vyskupams ruošiamoj ekskursijoje atėjo telefonu iš vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, raštinės Brooklyne. „Ar nenorėtum būti mano palydovu kelionėje į Šventąją Žemę?“ – paklausė vyskupas. „Į Palestiną, kur nuolatos šaudosi ir bombomis mėtosi?“ – garsiai pagalvojau. Bet vyskupas mokėjo nuraminti: „Nesibijok, tai yra tik pavieniai incidentai, o be to, turistų beveik niekas neužpuola...“ Nežinojau ką atsakyti, bet patyres, kad visas išlaidas apmoka kelionių agentūra, nutariau vyskupo kvietimą priimti. Šeimos ir bičiulių pritarimas irgi daug padėjo.

Padaręs tokį sprendimą, turiau prisipažinti, tam nebuvau pasiruošęs. Paėmiau iš bibliotekos porą knygų, žvilgtelėjau į žemėlapius, prabėgom susipažinau su Artimųjų Rytų istorija ir tiesiog apstulbau. Šio mažo žemės kampelio istorija siekia 7000 metų prieš Kristaus

gimimą ir nuo seniausių laikų čia vyksta karai, okupacijos, žudynės. Nežiūrint to, toj pačioj žydų, arabų, romėnų, turkų, asyriečių, persų, kryžiuočių ir kitokių tautybių bei tikybų krauju aplaistytoji žemė gimė bent trys pagrindinės religijos: Judaizmas, Krikščionybė ir Islamas. Šimtmečių eigoje jos išsiskirstė dar įvairiomis šakomis ir kiekviena šių religijų Palestinos kraštą laikė savo Šventąja Žeme, kurią tačiau sunku padalinti ir nelengva joje santaikoj gyventi.

Tiek istorinė, tiek religinė šio krašto istorija daugiausia remiasi Senojo ir Naujojo Testamento raštais, kurie sudaryti senųjų pranašų ir Kristaus laikų apaštalų. Nedrįstu juos čia gvildinti, nes tam reikia bent poros metų pasiruošimo. Būdamas tik eiliniu pasauliečiu, bandysiu mūsų keliones po Šventąją Žemę aprašyti turistiniu požiūriu. Tikiuosi, kad mano išpuodžiai neatskleis kiek mažai nežinau – tik tai ką mačiau, girdėjau ir asmeniškai patyriau.

Lapkričio 30, Newark –
guodžio 1, Tel Aviv

Atskridęs į Newarką, dėl neapsižiūrėjimo vos suspėjau į milžinišką Boeing 747 ELAL oro linijos lėktuvą, kuris talpina 300 su viršum keleivių. Lėktuvas pakilo 8 valandą vakare ir po dešimties valandų nusileido Tel

Aviv, Ben Gurion oro uoste. Pavydėjau tiems, kurie veik visą naktį miegojo. Mūsų ekskursijoje dalyvavo 13 vyskupų ir tiek pat palydovų, kurių dauguma taip pat buvo kunigai, išskyrus 3 pasauliečius, jų tarpe ir mane. Dvasiškai buvo iš įvairių vietovių – nuo Aliaskos iki Pensilvanijos ir kitų Amerikos valstijų. Pačioj pradžioj turiau pasakyti, kad tiek vyskupai, tiek žemesnio rango dvasiškai buvo labai malonūs ir draugiški. Abu su vyskupu Baltakiu turėjom progos ne vienam iš jų papasakoti apie Lietuvą.

(nukelta į 8 psl.)

Vyskupas P. A. Baltakis, OFM, ir Alg. Šilbajoris prie Cezarės amfiteatro

Mūsų maldininkų grupė Alyvų darželyje po šv. Mišių „Viešpats verkė“ koplyčioje. Fone – Jeruzalė. Pirmoje eilėje kairėje – klūpo kelionės vadovas „Unitours“ direktorius Bob Faucett ir šalia stovi šventovės rektorius pranciškonas. Grupėje buvo 4 lietuviai: vysk. P. Baltakis, Juneau Alaska, vysk. M. Weaver, Linda Weaver (vyskupo pusseserė) ir A. Šilbajoris

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 26

Apsidairau ir matau tenai didžiulę žmonių minią su gelėmis. Tarp laukiančiųjų pastebiu ir man gerai pažįstamą genetiką profesorių Romualdą Lekevičių, kuris prieš tai metus buvo stažavęsis Čikagoje ir lankydavosi mūsų namuose. Žmonos giminių aš iš viso nebuvau matęs. Kaip jie atrodo, išivaizdavau tik iš nuotraukų.

Įeinu į ankštą aerouosto laukiančiųjų salę, ir paskui profesorių Lekevičių prie manęs staiga puola visa ta žmonių minia. Akimirka apstulbstu atsidūręs jų glėbyje. Tiesiog užgriūva lavina gelių puokščių ir bučinių. Niekad gyvenime nesu verkęs, bet tasyk aerouoste pajutau, kaip nesuvaldomai ašaroja akys.

Pasirodo, manęs, po dvidešimt aštuonerių metų vėl atsidūrusio tėvynėje, pasitiktį atvyko visi mano ir žmonos giminės ir dar daug mažai pažįstamų ar net visai nepažįstamų žmonių. Mat tuomet jau susirašinėjau su Romualdu Lekevičiumi ir jį informavau apie savo planus. Taip žmonės vienas per kitą ir sužinojo, kad atskrendu į Vilnių.

Tarp pasitinkančiųjų buvo ir man ligi tol tik iš darbų pažįstamas profesorius Česlovas Kudaba. Susipažinau su juo aerouoste ir nuo to laiko tarp mūsų užsimezgė nuoširdi draugystė, kuri tęsiasi ligi pat jo mirties.

Mane taip pat pasitiko Lietuvos SSR užsienio reikalų ministerijos, „Tėviškės“ draugijos, laikraščio „Gimtas kraštas“ atstovai. Pasirodo, pamatė, kiek daug žmonių manęs laukia, jie išsigando,

kad nebūtų kokios manifestacijos, ir ėmė klaidinti susirinkusiuosius – slėpė, kokių reisu atskrendu iš Maskvos, tyčia mėgino supainioti, pro kuriuos vartus turėčiau išeiti, ir, kaip vėliau man pasakojė draugai, bėgiojo nuo vienos vietos prie kitos, skleidami dezinformaciją.

Nors manęs pasitiktį žmonės atvažiavo su savais automobiliais ir net varžėsi, kas pasisodins pas save, bet laukę oficialūs asmenys neatstojo ir tiesiog nusitėpė mane prie jų juodos „Volgos“. Pamačiau, kad neverta pradėti viešnagę tėviškėje nuo konfliktų su sovietų pareigūnais, todėl sutikau į viešbutį vykti su jais. Bet nuslėpti, kur aš gyvensiu, jiems nepavyko – giminės ir draugai sekė iš paskos ir matė, kad mane nuvežė į „Neringą“. Greitai jie sugužėjo pas mane į kambarį, ir iki nakties mes šnekučiavomės visomis įmanomomis temomis.

Galiausiai mano svečiai nusprendė, kad reikia leisti man pailsėti ir išsiskirstė. Lietuvoje tą vasarą taip pat būta didžiulių karščių, o ir „Neringoje“ nebuvo kondicionierių. Laikiau atvėręs kuo plačiau visus langus į Gedimino prospektą, tada vadintą Lenino vardu, bet vis viena kankino karštis. Matyt, dar labiau nei tvankuma užmigti trukdė kažkokia ypatingo susijaudinimo būseną. Jaučiau, kaip tiksi laikrodis, kaip slenka nakties laikas, o miegas visiškai neėmė. Nusbodo gulėti lovoje, atsikėliau ir, priejęs prie lango, persisvėriau pro langines, norėdamas pasidairyti po Vilniaus centrinę gatvę.

Staiga girdžiu rusiškai šaukiančios moters balsą: „Tu, prakeiktas bjaurybė“, ir – „matį, perematį“... Pasirodo, stovi po medžiu ties viešbučio langais vidurinio amžiaus porėlė ir antrą valandą nakties aiškinasi savo santykius. „Negi tai Vilnius, išsvajotoji Lietuvos sostinė?“ – persmelkė kartėmis.

Vėliau suvokiau, kokie mes, užsienio lietuviai buvome naivūs. Mintyse regėjome nors ir prislėgtą, kenčiančią Lietuvą, tačiau neišsivaizdavome, kad jau taip stipriai rusai ją spėjo kolonizuoti ir paskleisti sovietinę dvasią visur, kur žingsnį žengtum.

Tokių prieštaringų jausmų apimtas stūmiau bemiegės pirmosios nakties Lietuvoje valandas, kol pagaliau išaušo, kaip pamenu, sekmadienio rytas. Tuoj vėl pas mane į kambarį prigužėjo giminių bei draugų – iš Kauno atvyko ir keletas buvusių bendramokslų.

Karščiai nesiliovė, todėl labai viliojantis pasirodė pasiūlymas visiems drauge nuvažiuoti į Trakus. Susidarė geras pulkas keiliauninkų. Vos besutilpome į tris automobilius.

Trakuose atsidūrėme prieš vidudienį. Niekada anksčiau ten nebuvau lankęsis. Dar mokykloje mokėmės garsiąsias Maironius eiles apie Trakų pilį, gal todėl negalėjau atitraukti žvilgsnio nuo tik piešiniuose ir vaizduotėje regėtų jos kuorų. Tuomet restauracija dar nebuvo baigta, ir senovės alsavimas gal net stipriau buvo jaučiamas, kai apgriuvusiais laiptais kilome į jos bokštus.

Po ekskursijos nutarėme, kad reikėtų kur nors pavalgyti, atsigerti kokio šalto gėrimo. Restorane mums parengė banketinę salę. Valgėme kibinų, kurių niekuomet nebuvau ragavęs, traukėme lietuviškas dainas. Taip besilinksminami pastebėjome, kad mus aptarnavęs padavėjęs vis kartkartėmis nueidavo prie telefono, kažkam paskambindavo ir, trumpai pakalbėjęs, vėl grįždavo prie mūsų. Bet nekreipėme į tai dėmesio.

Pasėdėję kokias tris valandas restorane, sėdome į automobilius ir pajudėjome Vilniaus link. Tačiau nespėjome išvažiuoti iš Trakų, kai staiga pamatėme: mus motociklais kažko vejasi du milicininkai. Pralenkė mūsų mašinas ir ėmė rodyti lazdelėmis, kad sustotome. Aš važiauvau pirmuoju automobiliu, kurį vairavo mano žmonos pusbrolių Bojarskų geras draugas Algis Rauba, gana aukšto rango tuometinės Žemės ūkio ministerijos pareigūnas.

Sustojame. Milicininkas prieina būtent prie automobilio, kuriame sėdėjau aš, ir kažkodėl demonstratyviai apžiūri numerius. Tuomet paprašo Algio Raubos parodyti vairuotojo teises. Atidžiai pasižiūri ir sako: „Šis automobilis – pavogtas“.

(nukelta į 4 psl.)

■ Sausio 24 d. JAV Kongreso Atstovų rūmų prokurorai apklausė buvusią Baltųjų rūmų stažuotoją Monicą Lewinsky. Apklausą buvo surengta JAV federalinės teisės Holloway Johnson reikalavimu.

Apklausoje dalyvavo du Atstovų rūmų kaltintojai. M. Lewinsky atsakinėjo į klausimus nedavusi priesaikos. Respublikonų partijos atstovai pareiškė, kad tai buvo neoficialus susitikimas, per kurį buvo bandoma nuspręsti, ar M. Lewinsky vėliau bus kviečiama liudytoja į prezidento Bill Clinton apkaltos procesą Senate. Demokratai pareiškė protestus dėl M. Lewinsky apklausos. Pasak jų, buvo pažeistas dvišalis susitarimas atidėti klausimo dėl liudytojų kvietimo nagrinėjimą vėlesniam laikui.

■ Lietuvos vyriausybės nutarimą apriboti pigių naftos produktų įvežimą iš Rusijos Federacijos (RF) ir Baltarusijos kritikuoja vienas vežėjų asociacijos Linava vadovų: Lietuva su RF ir Baltarusija pasirašė sutartis, kurios automobiliams leidžia įvažiuoti su užpildytais kuro bakais.

■ Vokietijos opozicinė Krikščionių demokratų partija (CDU) kandidatė į federalinio prezidento postą išrinko 55 metų amžiaus Dagmar Schipanski, kuri prezidento rinkimuose gegužės 23 dieną varžysis su socialdemokratu Johannes Rau. Tikimybė, kad Schipanski laimės balsavimą yra menka, nes socialdemokratai ir žalieji federaliniame parlamente turi daugumą. - RF Gynybos ministerijos Tarp-tautinio karinio bendradarbiavimo vyriausiosios valdybos viršininkas Leonid Ivašov teigia, jog JAV pažeidinėja START-1 sutartį, ir tai gali sutrukdyti ratifikuoti sutartį START-2; analizė rodo, kad pažeidimai nėra atsitiktiniai - jie yra susiję su strateginės ginkluotės JAV modernizavimu. Jis pabrėžia, jog RF yra pasiruošusi esmėms sutarties START-3 elementus. Šią poziciją Ivašovas skelbia laikraštyje "Krasnaja zvezda".

ANTANO KUČIO PUBLICISTIKA

"Aušros belaukiant" nuo viršelio iki viršelio perskaičius

Juozas Kojelis

Vienu atžvilgiu publicistai panašūs į poetus, kad jų išpažįstamos vertybės pilnai atsiskleidžia, kai pasirodo per ilgesnį laiką jų poezijos kūrinių ar straipsnių rinkiniai, nežūrint, kad poetų kūrybą maitina vaizduotė, o publicistų analizės – faktai ir logika.

"Saulabrolio" knygų leidykla Vilniuje 1997 išleido teisininko ir ilgamečio "Varpo" žurnalo redaktoriaus Antano Kučio publicistinių straipsnių rinkinį "Aušros belaukiant". Leidinys stambus, 616 puslapių, kuriame telpa straipsniai, periodinėje spaudoje pasirodę maždaug 40 metų laikotarpyje. Perskaičius knygą nuo viršelio, galima padaryti išvadą, kad lietuvių tarpe nėra kito žurnalisto, kuris būtų taip giliai įsisavinęs Vinco Kudirkos dvasią ir pažiūras. Jis visuomenės veikėjas, politikas ir kultūrininkus vertina, kiek jie į lietuviškus darbus eina 'takais dorybės' ir kiek jų žingsnius lydi 'šviesa ir tiesa'. Pav., jo straipsnis "Lietuvybės prasmė" (436 p.) tarsi iš Kudirkos "Tėvynės varpų" išimtas, žinoma, kitame istoriniame kontekste. Kučys labai principingas (kartais principingumą sumaišydamas su siaurumu), logiškas, mandagiau už Kudirką polemizuoja ir tik įskaudintas prabyla aštresniais žodžiais. Vincas Kudirka to meto inteligentijoje turėjo daugiau priešų negu draugų. Kučio publicistika didesnių kontroversijų išvengė nesukėlė. Gal todėl, kad jis visuomeninėje veikloje ryškiau nepasireiškė. Šiaip ar taip, jo publicistika labiau teoretinė. Juk jei Kudirka mūsų laikais būtų gyvenęs, jis nebūtų praėjęs nepastebėjęs Brazaičio, Jul. Būteno, Damušio, Dambravos, Ivinskio, Maceinos, Vardžio, Valiuko pavardžių. Jo knygos vardys jos nepasirodo, nors kai kurios prabėgom paminėtos.

Juozą Girnių mini: 20 p. cituoja jo "teisingus žodžius", bet daugiau jam skiria kritikos. Aš linkęs Girnių laikyti antrosios mūsų šimtmečio pusės Vincu Kudirka, jei ne daugiau. Net tautinėje ištikimybėje nepasikilydusi kairesnioji visuomenė didžiai vertino jo veiklą "Tauta ir tautinė ištikimybė", o nuo jo neatsilieka "Idealas ir laikas", kuriame Girnius nagrinėja aktualias išsivijusias, ypač kryžkelėje atsistojusio jaunimo problemas, apšviesdamas jas idealų šviesa. Girniaus idėjos, drįstu teigti, turėtų būti artimos ir Kučio širdžiai.

Savo poleminiuose straipsniuose publicistas labai sąžiningas. Nepastebėjau, kad kur iškreiptų oponentų mintis ar savo naudai ką nors nutylėtų. Ta prasme įdomus jo straipsnis "Idėjų vingiuose" (366 p.). Bet ir sąžiningai diskutuojant, net be blogos valios, tiesa kartais gali likti pridengta. Sakysime, šiame straipsnyje jis cituoja keistas dr. Antano Sužiedėlio paskaitos mintis ir priduria: "Gal norėsi, mielas skaitytoja, įtarti, kad šie pacituoti sakiniai yra išjungti iš paskaitos konteksto. Ne, taip nėra" (377 p.). Ir tikrai nebuvo. Ir aš tada reagavau į Sužiedėlio paskaitą, gal aštriau negu Kučys, tik tuo skirtumu, kad aš laikiau jo mintis išjungtas iš ateitininkų ideologijos ir iš praktiškos veiklos konteksto. Nežinau, kurių kitų ideologijų šeimose išsivijoje išaugo daugiau šviesių ir sąmoningų lietuvių, kaip ateitininkuose.

Kučys savo publicistikoje aiškiai linkęs į istorizmą, nors pakartotinai tvirtina nesąsistoriką. Vien pakanka pasižiūrėti į knygos vardyną ir pamatysime, kad daugiausiai minimi senieji veikėjai: Jonas Basanavičius, Kazys Grinius, Petras Leonas, Maironis, Mykolas Slezevičius, Jonas Šliūpas, Juozas Tumas-Vaižgantas, Jonas Vileišis, Povilas Višinskis, nekalbant jau apie Vincą Kudirką. Apie juos ir jų veiklą yra labai daug informacijos ir gerų straipsnių. Taip pat randame konspektiškai pateiktas mūsų politinių partijų ir ideologinių srovių istorijas, pradedant jų ištakomis, baigiant jų vieta išsilaisvinusioje Lietuvoje.

Įdomiai ir mūsų žurnalistikoje neįprastai Kučys veda diskusijas su savo oponentais. Daug knygos puslapių skiria Railai, daugiau negu kitam išsiviu. Veik kiekvieną Railos knygą sutinka džiaugsmingai ir palydi viltingai: "Nekantariai lauksime pasirodant kitų "Paguodos" knygų" (476 p.). Jį laiko tokio aukšto lygio žurnalistu, kad "dėl tokio bendradarbio verta varžytis bet kuriam laikraščiu ar žurnalui" (225 p.). Bet skaitytojas vargu liks tokiu vertinimu įtikintas, kai skaitys Railos tekstų kritiką ir daromus priekaištus: "Raila ilgai ir liauniai svyruoja" (225 p.), "ne tik toje pačioje knygoje, tame pačiame straipsnyje, bet net ir tuose pačiuose puslapiuose kartais staiga nei iš šio, nei iš to pasidaro visai kitoks ir net nepažįstamas" (471 p.), "Raila rengdamas straipsnių rinkinius padaro papildymus" (476 p.), "pagrindinis Railos publicistikos bruožas yra neigimas" (227 p.), "lauktume iš Railos", "kuris kitiems prikiša spaudos etiką, rašant valdyti tulžį ir nesišvais-

tyti tokiais žodžiais kaip 'dešinybėm apakęs... onanistinis militarizmas', 'spjaudos klubas' ir kitais įtūžimo ženklais" (489 p.).

Tomo Venclovos vertinimas knygoje irgi prieštaringas. Vietoje vietoje jį vadina "aukšto intelekto ir principingu europėjinio tipo liberalu" (188 p.), o kitą kartą jis jau "literatas ir "Akiračių" krypties publicistas" (191 p.). Jo straipsnių, rams-tomų suluošinta logika, "Klaidų sakralizavimas", Kučys įtikinančiai sukritikuoja.

Į Santaros Šviesos federacijoje susibūrusius išsivijusias liberalus autorius 1959 žiūrėjo kaip "į daug žadančias intelektualines jėgas" (122 p.), bet kai viltys nepasiteisino, daugelyje savo straipsnių išsivelia su jais į ilgą diskusiją. Gi šviesininkų kovą gajį avangardą, "Akiračius" laiko "atžagareivišku mėnraščiu" (318 p.), o juose rašančius laiko "atžagareiviškais publicistais" (479 p.). Šalia daugelio vertingų istorinių straipsnių, knygos autorius stebi ir komentuoja išsivisko gyvenimo suvažiavimus, mokslines konferencijas, su-kaktis, naujas knygas, neišleisdamas iš akių okupuotos Lietuvos gyvenimo faktų ir jau žengiančios į laisvę tautos žingsnių.

Nenorėdamas atnaujinti buvusių nesutarimų, aš būčiau linkęs manyti, kad išsivijoje buvo du skirtingi VLIK-ai: vienas, kai raktinėse pozicijose buvo prof. Kairys, prof. Krupavičius, prof. Brazaitis, ir kitas, kai pateko į "prof." Bobelio ir jo kariaunos rankas. Tada VLIK-o veikla ar neveikla buvo nuostolinga. Tas pats pasakyt-

tyti tokiais žodžiais kaip 'dešinybėm apakęs... onanistinis militarizmas', 'spjaudos klubas' ir kitais įtūžimo ženklais" (489 p.).

Tomo Venclovos vertinimas knygoje irgi prieštaringas. Vietoje vietoje jį vadina "aukšto intelekto ir principingu europėjinio tipo liberalu" (188 p.), o kitą kartą jis jau "literatas ir "Akiračių" krypties publicistas" (191 p.). Jo straipsnių, rams-tomų suluošinta logika, "Klaidų sakralizavimas", Kučys įtikinančiai sukritikuoja.

Į Santaros Šviesos federacijoje susibūrusius išsivijusias liberalus autorius 1959 žiūrėjo kaip "į daug žadančias intelektualines jėgas" (122 p.), bet kai viltys nepasiteisino, daugelyje savo straipsnių išsivelia su jais į ilgą diskusiją. Gi šviesininkų kovą gajį avangardą, "Akiračius" laiko "atžagareivišku mėnraščiu" (318 p.), o juose rašančius laiko "atžagareiviškais publicistais" (479 p.).

Šalia daugelio vertingų istorinių straipsnių, knygos autorius stebi ir komentuoja išsivisko gyvenimo suvažiavimus, mokslines konferencijas, su-kaktis, naujas knygas, neišleisdamas iš akių okupuotos Lietuvos gyvenimo faktų ir jau žengiančios į laisvę tautos žingsnių.

Nenorėdamas atnaujinti buvusių nesutarimų, aš būčiau linkęs manyti, kad išsivijoje buvo du skirtingi VLIK-ai: vienas, kai raktinėse pozicijose buvo prof. Kairys, prof. Krupavičius, prof. Brazaitis, ir kitas, kai pateko į "prof." Bobelio ir jo kariaunos rankas. Tada VLIK-o veikla ar neveikla buvo nuostolinga. Tas pats pasakyt-

na ir apie Amerikos Lietuvių Tarybą: vienaip vertintina maždaug iki 1960, kitaip – vėliau. Būčiau skirtingos nuomonės ir dėl Lietuvių Bendruomenės "skilimo" Amerikoje ir Krikščionių demokratų "skilimo" Lietuvoje. Ir vienur, ir kitur skilimo nebuvo, buvo tas pats skaldytojas. Kiek kategoriškiau noriu paneigti autoriaus užuominą, kad "frontininkų ir akiratininkų konglomeratas" turėjo užkariau- vės kokią tai visuomeninę "teritoriją" ir kad "vystė, santykius su 'dabartinės' Lietuvos kultūrininkais ir švietėjais" (446 p.). Tokio "konglomerato" nebuvo, frontininkams Lietuva buvo okupuota, ir su ja siekė bendradarbiavimo, kurio nekontroliavo Maskva. Šiuo klausimu LF bičiuliai principiškai sutarė su "Varpo" redaktoriumi.

Išsivijos gyvenimo tyrinėtojai be Antano Kučio "Aušros belaukiant" negalės išsiversti.

Antanas Kučys. *AUŠROS BELAUKIANT*, 616 pusl., 1997 m. išleido "Saulabrolio" leidykla Vilniuje.

Teniso žaidėjų dėmesiai

Po sėkmingai praėjusio 1998 m. pirmojo Floridos lietuvių kviestinio teniso turnyro visi yra kviečiami į šių metų vasario 27-28 dienomis ruošiamą antrąjį Floridos lietuvių kviestinį teniso turnyrą. Į šį turnyrą yra kviečiami visi JAV ir Kanados lietuviai teniso žaidėjai. Be to, šis turnyras gali būti ypatingas tuo, kad jame gal dalyvaus ir Lietuvos tenisininkai, kuriuos pakvietė ŠALFASS-gos Rytų apygardos pirmininkas Pranas Gvildys. Po sėkmingų žaidynių Lietuvoje, kur dalyvavo tenisininkai iš Amerikos, Kanados ir kitų kraštų, kilo abipusis susidomėjimas surengti turnyrą Amerikoje. Tad tikimės, kad šiame turnyre matysim ir keletą žaidėjų iš Lietuvos, kurie išreikšė tą norą dalyvauti.

Turnyras vyks, kaip ir pernai, St. Petersburg Tennis Center, 650 18th Ave. S., St. Petersburg, FL 33705. Tel. 727-344-1990. Aikštynas yra St. Petersburg miesto centre.

Turnyre bus žaidžiama jaunių (18 m. ir jaunesni), vyrų ir moterų įvairiose klasėse. Senjorų klasės bus nustatytos atsižvelgiant į dalyvių pageidavimus. Registracijos mokestis \$25.00. Čekį rašyti Elvyrai Vodopalas.

(nukelta į 7 psl.)

Pavilny

V. Kapočiaus nuotr.

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 26

(atkelta iš 3 psl.)

Algis Rauba nustėro. "Ką jūs kalbate nesąmones!" – puolėsi šaukti ant milicininkų. Pasipiktinęs jis aiškina, kad dar prieš šešerius metus oficialiai pirkęs šį automobilį, bet milicininkai, kaip man pasirodė, nelabai jo klausėsi. "Algi, - sakau jam taip pat išlipęs iš mašinos. - Nesiginčyk su jais. Įtariu, kad tavo automobilis čia nieko dėtas. Visas šis cirkas – tikriausiai vien dėl manęs".

Milicininkai ėmė reikalauti, kad mes vyktume su jais į milicijos skyrių. Visi trys mūsų automobiliai pasuko atgal į Trakų centrą. Atvažiavus prie jų pastato, milicininkai, jau neslėpdami savo tikrųjų ketinimų, būtent manęs paprašė kartu su jais eiti į vidų. Drauge su manimi tenai nuėjo ir pora žmonos giminaičių, o kiti asmenys liko lauke prie mašinų, įskaitant ir neva vogta mašina važiuosį Algį Raubą.

Mes trise ir du mus sustabdė jauni milicininkai – tipiškai drūti Lietuvos kaimo bernai – užėname į kažkurį kabinetą. Ten mūsų jau laukė pora kiek vyresnių vyrų. Vienas jų, uniformuotas, sėdėjo prie stalo šalia rašomosios mašinėlės, o greta buvo įsitaيس juodu kostiumu vilkįs asmuo. Mus lydėję milicininkai sustojo, sienas ramstydami nugaromis, kaip man pasirodė, kažkaip nesmagiai jausdamiesi.

Civilio rūbais vilkįs vyras, tik mus pamatęs, iš karto pakeltu balsu pareiškė: "Jūs pažeidėte Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Vyriausybės nutarimą ir už tai būsite areštuotas!". Kalbėjo jis lietuviškai, tačiau iš pirmųjų žodžių aiškiai jautėsi rusiškas akcentas. Apie neva pavogtą mašiną – nė neužsiminė. Mo-

staguodamas rankomis jis ėmė rėkauti, kad neturėjau teisės iš Vilniaus važiuoti į Trakus, nes nutarimas esą draudžia užsieniečiams nuvykti už sostinės daugiau kaip dvidešimt penkis kilometrus. Didesnio absurdo, net ir labai blogai galvodamas apie sovietus, įsivaizduoti negalėjau – atrode, tarsi Kęstučio pilis būtų koks strateginis jų objektas.

Tas rėkaujantis civilis įsakio prie rašomosios mašinėlės sėdinčiam milicininkui pradėti rašyti protokolą, o iš manęs pareikalauja pateikti jam pasą. Nė menkiausias baimės nejaučiau, tik apėmė pyktis, kad kažkoks ruselis mane, grįžusį į tėvynę ir aplankiusį mūsų pasididžiavimą – Trakus, drįsta čia tardyti, todėl tiesiog impulsyviai nutariau su juo pažaisti. Ištiesiau jam ne savo diplomatinę pasą, garantavusį man neliečiamybę, bet tik federalinio tarnautojo plastikinę kortelę, kurioje buvo nurodyta vien mano pareigos, vardas ir pavardė.

Milicininkas ima mechaniškai perspausdinėti, kas parašyta toje kortelėje, o civilis vis niekaip nesiliauja sąsąs pamokslus, koks aš nusikaltėlis. Pagaliau protokolą atspausdinamas ir pakišamas man pasirašyti. Žiūriu – surašytas rusiškai. Tyčia sakau: "Nepasirašysiu, nes nieko nesuprantu, kas parašyta". Tuomet civilis ima versti protokolą į lietuvių kalbą. "Pilietis Valdas Adamkus, JAV turistai, pažeidė Lietuvos TSR Ministrų Tarybos nutarimą..." – perskaito man tą litaniją.

Aš jam sakau: "Nepasirašysiu". "Kodėl?" – piktai puolasi eilinis kagėbistas. "Nepasirašysiu, nes kas čia surašyta – neatitinka tiesos", - atsakau jam.

"O kas čia neteisinga?" – vėl šoka jis man į akis. "Čia rašoma, kad aš – turistai, o tai netiesa", - paaiškinau ir, jau pabodus stebėti visą tą cirką, išsitraukiau iš kišenės diplomatinę pasą ir sakau: "Aš – JAV derybininkas, o ne joks turistai".

Kagėbistas paima pasą, paskaito, žvilgtelį ir nuotrauką, pažvelgia į mane, ir matau, kaip jis visas akimirksniu persimaino. Jo įžūlų

pasitikėjimą savimi lyg būtų kas ranka nuėmęs. Kabinete – mirtina tyla. Milicininkai susidomėję stebi mane. Tuomet kagėbistas liepia jiems išeiti iš kabineto ir iš paskos išeina pats. Liekame vieni. Sykiu pratrūkstame juoktis – tai buvo mums gera iškrova po nervinio šoko.

Kaip supratome, kagėbistas nuėjo kažkur paskambinti, mėgin-damas išsiaiškinti, kaip elgtis tokioje situacijoje. Bet sekmadienį, matyt, net ir KGB ne taip jau paprasta buvo gauti instrukcijų. Atgal į kabinetą jis grįžo tik po kokių dvidešimties minučių ir ne vienas, o vėl su visais trimis milicininkais. Ištiesė man pasą ir pabrėžtinai oficialiu tonu pareiškė: "Prašome grįžti į Vilnių". Apie pažeidimų protokolą jau nebeužsiminė.

Demonstratyviai ištraukiau pasą jam iš rankų. "Jeigu ne jūs, mes seniai būtume Vilniuje", - pasakiau ir, nekreipdamas daugiau į jį dėmesio, priėjau prie kabinete mindžiukuojančių milicininkų. Atsisveikindamas kiekvienam paspaudžiau ranką – jie kažkaip baimingai ir kartu pagarbiai spustelėjo manąją. Išeidamas dar palinkėjau: "Vyrų, laukykimės..."

Šis incidentas mano giminėms ir draugams atrodė gana kasdieniškas. Bet man tai vienas ryškiausių pirmosios viešnagės tėvynėje įspūdžių. Mes, išeiviai, jautriai reaguodavome į visokias sovietinės Lietuvos realijas, kurios žmonėms, išgyvenusiems visą okupacijos pragarą, turbūt nebedarė jokio įspūdžio.

Beje, tas incidentas įsiminė ir kai kuriems sovietinės valdžios veikėjams. Praėjus gal ketveriems metams viešint Lietuvoje, tuometinis vietos sovietinės valdžios užsienio reikalų ministras Vytautas Zenkevičius man sykį papriekaištavo: "Kam tu tuomet Trakuose iškėrei tą komediją?" Matyt, kagėbistas apskundė savo viršininkams, ir apie tai buvo pranešta net ir Užsienio reikalų ministerijai.

(bus daugiau)

Geto dykuma

Mendelssohnas ir dešimt gramų duonos

Dr. Irenos Veisaitės prisiminimai

Mano motina buvo operuota 1941 m. birželio 16 dieną Kauno Raudonojo kryžiaus ligoninėje. Operacija buvo labai sunki, jina negalėjo pajudėti. Pirmąsias karo dienas aš praleidau kartu su ja ligoninėje, paskui, ketvirtadienį, atėjo baltaraištis, išvarė mane pareiškęs,

jina žuvo, kur buvo be jokios kaltės nukankinta, aš nežinau. Jai tada buvo 35-eri...

Vieną gražią dieną ir aš nebeturėjau teisės vaikščioti šaligatviais, privalėjau eiti važiuojamąja dalimi. Kaimynai, žmonės, kurie mane pažinojo ir mylėjo, pamatę mane gatvėje, nu-

nes vertybes, kuriomis ir yra gyvas žmogus.

Dar mane nepaprastai traukė muzika. Jei kas nors gėtė turėdavo plokštelę ar gaudavo patefoną, mes susirinkdavome po darbo, visiškai bejėgiai ir alkani, kartais pasidalydavome 100 gramų duonos 10-15 žmonių ir klausydavomės F. Mendelssohno, P. Čaikovskio koncertų. Tai buvo nuostabiausios valandos, kaip ir klausantis gėtė organizuoto orkestro. Tada jautei, kad tavo dvasia nesusilugdyta, kad dar esi žmogus...

Iš geto išėjau 1943-ųjų lapkričio mėnesį. Mane surado Strimaičių šeima. Onutė Bagdonavičiūtė-Strimaitienė buvo Kudirkos Naumiesčio vargonininko duktė, jos dėdė – unitų arkivyskupas Bučys. Mūsų šeimos draugavo. Kartu su vyru Juozu, labai rizikuodami, jie parūpino man Marijampolės gimnazijos direktoriaus Felikso Treigio dukters Irenos dokumentus, susirado mane ir pasakė, kad gėtė nieko gero nebus, reikia iš jo bėgti.

Pabėgti labai nelengva – žinai, kad turi išeiti vienas, palikęs savo šeimą, o tai yra labai baisu. Kartu ten buvę teta ir seneliai neabejojo, jog visų mūsų laukia mirtis. Jie visi mane ir įkalbėjo.

Sutartos dienos vakare išėjau su brigada, einančia į darbą. Kadangi budėjo žydų policininkai, paprašyti manęs nepaskaičiavo. Vakaro prietemoje nebuvo matyti, kad mano ženklas ant krūtinės neprišlūt, o tik prisegtas. Kai tik išėjome į Kriškiųkaičio gatvę, priekyje ženklą aš nusiėmiau, o nugaroje nuėmė kažkas iš saviškių.

Brigada būdavo saugoma ginkluotų sargybinių lietuvių, o man reikėjo iš kolonos išeiti ant šaligatvio – tam, kad galėčiau nueiti savo keliu. Ta akimirka yra labai baisi, – jeigu pastebi, nušauna vietoj. Bet vis dėlto ryžausi žengti tą žingsnį. Ir dabar prisimenu jausmą, kai lauki, kad tau kulka pataikys į nugarą, nes nežinai, ar tave pastebėjo.

Buvo prieblanda, gerokai temo ir aš išėjau nepastebėta. Perėjus Vilijampolės tiltą, manęs turėjo laukti Onutė. Bet kadangi mus išvedė 2 valandom vėliau, ji manęs nebesulaukė, ir aš nuėjau pas juos pati. Žinojau adresą, bet tiksliai nežinojau buto. Kaip tyčia, visu pirma patekau pas sargą. Tai labai baisu, nes sargai dažnai tarnaudavo gestape ir išduodavo. Jų reikėdavo ypač saugotis. Mane turėtų išgelbėti mano lietuvių kalba, nes buvo priimti manyti, kad žydas negali gerai kalbėti lietuviškai, o aš visada kalbėjau gerai, nes tai yra mano gimtoji kalba. Be to, kadangi vasaromis svečiuodavau Kudirkos naujamiestyje, turėjau lyg ir suvalkietišką akcentą. Sargas nurodė, kur gyvena Strimaičiai. Jie turėjo du mažus vaikus ir turbūt tą naktį nemiegojo, žinodami, kad aš patekau būtent pas sargą. Iš pat ryto išvažiavome į Vilnių pas chirurgą Praną Bagdonavičių, Onutės brolį. Ten gyvenau daugiau kaip du mėnesius, kol pasidarė nesaugu. Keletą mėnesių pragyvenau pas pulkininko našlę Mariją Meškauskienę, kol atėjus gestapas tik per stebuklą manęs nerado. Onutė ir Juozas Strimaičiai mane nuolat globojo ir jų dėka mane sutiko priimti mano antroji motina a. a. p. Stefanija Paliulytė-Ladigienė. Tai buvo stebuklas, pas ją aš atėjau kaip į namus...

Visiems vaikams buvau pristatyta kaip sesutė ir taip jie turėjo į mane žiūrėti. Kai sėdome prie stalo valgyti varganų karo metų skrylių, pastebėjau, kad p. Ladigienė man idėjo truputį daugiau negu savo vaikams. Negaliu apsaityti, ką tuo metu man tai reiškė...

Ji buvo labai motiniška, labai šilta ir kartu labai principinga, reikli, ypač sau. Meniškos natūros žmogus, kūrybinga, galėjo būti puiki aktorė. Giliai tikinti – tikra krikščionė, neturėjusi jokio fanatizmo ar davatkiškumo. Būdavo, ateina alkanas žmogus, būtinai jį pamaitina. Jei rytdienai ir nelikdavo valgyti, sakydavo, jog Dievas duos. Ir iš tiesų – kitą dieną būtinai atvažiuodavo kas nors iš kaimo ir ką nors atveždavo... Ji galėjo ir kavos, ir stikluoką išgerti, o man, 16 metų mergaitei, kadangi buvau labai išbalusi, padovanojo skaištulų skruostams, sakydama, kad turiu juos naudoti...

Prisimenu nuostabius vakarus, kai jina deklamuodavo rusų, lietuvių poeziją. Išties ji buvo nepaprastas žmogus. Pirmąjį vakarą ji mane paguldė kartu su savo vaikais ir prieš miegą atėjo manęs pabučiuoti. To seniai nebuvau patyrusi. Pratrūkau raudoti, tada ji atsisėdė prie mano lovos ir klausia – kodėl aš verkiu, gal ji mane kuo užgavo? O aš jai ir sakau (dabar net gėda prisiminti): „Ar jums nešlykštu bučiuoti žydę?“ Man tada jau atrodė, jog manyje tikrai yra kažkas tokio, kas turi atstumti kitus žmones. Tąsyk mes kalbėjomės iki 4-tos valandos ryto. Ji verkė, aš verkiau... Nuo tos dienos ji tikrai tapo man antrąja motina...

Požiūris į žydus ir toji propaganda, kuri ir šiandien dar gyva – kad žydai yra nedori, kad jie tik galvoja apie pinigus, kad jie visi bailiai ir komunistai, kad pardavė Lietuvą, kad apskritai žydas yra niekingiausias elementas pasaulyje – jūs negalite įsivaizduoti, kaip tai veikia žmogaus sąmonę! Būtent gėtė mane nuolat kankino mintis: kas gi manyje yra šlykštaus, kodėl manęs visi nekenčia, kad aš esu šitaip persekiojama? Ir buvo labai skaudu, kai pokario metais ne tik kad nebuvo kreipiamas dėmesys į tuos baisesius išgyvenimus, apskritai atrodė, jog niekam tai nebuvo įdomu. Daug kas tada kentėjo, ir kiekvienam sava kančia buvo didžiausia. Žydų tragedija Lietuvoje nebuvo nei tinkamai atskleista, nei pagerbta, nei patiems žydams buvo leista ją kaip dera prisiminti. Noriu pasakyti kai ką ir savikritiškai – ta praeitis buvo tokia sunki, kad norėjosi bėgti nuo jos, ir pačiai neužtekėjo jėgų grįžti prie tų prisiminimų.

Dėl to aš taip skaudžiai išgyvenau Jugoslavijos tragediją, nes maniau, jog po holokausto panašūs dalykai pasikartoti negali. O pasirodė, kad ir toliau kaimynas gali žudyti kaimyną. Šiaip ar taip, norisi prisiminti ir gerus dalykus. Kada a. a. p.

Stefanija Ladigienė grįžo iš gulago, kuriame prarado sveikatą ir daug prisikentėjo, ji niekada apie savo kančias nekalbėjo, o dėkojo likimui už tai, kad ten galėjo pamilti labai daug gerų žmonių, ir už tai, kad susitiko su turbūt, kaip ji sakydavo, gražiausiais žmonėmis pasaulyje – nuostabiais rusų inteligentais, nuostabiais žmonėmis iš visos buvusios TSRS ir užsienio, kurie iš tiesų ir sudarė mūsų amžiaus dvasinę kvintesenciją. Ir ji nebūna prieš savo likimą, o pasiėmė iš jos visa, ką gero galėjo pasisemti.

Norėjusi pasakyti, kad ir aš tais baisiausiais laikais mačiau labai daug gerumo. Net ir pirmomis karo dienomis mūsų buvusi tarnaitė atbėgdavo ir slapta iškisdavo ką nors pavalgyti. Prisimenu nuostabių žmonių gėtę, kurie irgi pasidalydavo paskutiniu kąsniu, išpėdavo apie gresiantį pavojų. Prisimenu savo gelbėtojus, kurie rizikavo savo ir savo vaikų gyvybe.

Mane rėmė, globojo ir Vilniaus šv. Ignoto bažnyčios klebonas N. Skurskis, velionė medicinos sesuo Marcelė Kubiūtė, Subačiaus g. lopšelio direktorius daktaras I. Rudaitis. O kuo rizikavo Marijampolės gimnazijos direktorius Feliksas Treigys, davęs man savo dukters dokumentus...

Gėris man visada yra labai konkretus, susijęs su žmonių vardais ir veidais, konkrečiais įvaizdžiais, o blogis – beveidis. Aš visiškai neprisimenu tų visų gestapininkų ar kegebistų veidų, tikrai neprisimenu... Aš nuolat sakau ir man neatsibosta kartoti to, ką pasakiau dar pirmosiomis Sąjūdžio dienomis: „Sušaudyti tūkstančių žmonių gyvenimą reikia tik poros vyrų su automatais ir jie nieko nepraras, išskyrus savo sielą, o išgelbėti vieną žmogų, vieną žydų vaiką, reikia daugelio žmonių pastangų ir neišpasakytos drąsos“. Tokių žmonių taip pat buvo. Jų gerumas padėjo išlikti žmogui.

Šiandien, galvodama apie praeitį, niekam nenoriu primesti nei mūsų kančių, nei mūsų siaubo. Kiekvienas išgyvenome savo dalį. Kalbu ne tam, kad būtų suvedinėjamos kokios nors sąskaitos. Iš tiesų holokaustas yra didžiulė psichologinė, socialinė, politinė, netgi, sakyčiau, teologinė problema. Bet norėtuosi, kad ji nebūtų užmiršta, kad būtų pagerbtos holokausto aukos ir... kad tai niekada nepasikartotų, kaip ir bet koks teroras. Bent jau toje mūsų planetos dalyje, už kurią esame atsakingi.

Parengė Jūratė Grabytė

Lietuviai pasirodė Chicagos Mokslo ir Pramonės muziejuje

Edvardas Šulaitis

Jau nuo 1963 metų Chicagos Mokslo ir Pramonės muziejuje rengiamose kalėdinėse programose rodomi Lietuvos Vyčių organizacijos šokėjai, vadovaujami to paties asmens – Frank Zapolio. Ir praėjusių švenčių laikotarpį vėl matėme šiuos šokėjus, atlikusius gražią programą, kartu ir lietuviškų kalėdinių papročių pavaizdavimą.

Čia nemaža tautinių šokių sušoko įvairaus amžiaus šokėjų grupės, jų nariai papasakojo bei pristatė šventinius papročius. Atsilankė ir Kalėdų Senelis su dovanų maišu. Buvo įdomu klausytis dainininko Povilo Strolios, kuris kartu su savo dukrelėmis – Daniele ir Alek-

sandra sudainavo kalėdinių dainų (jis taip pagrojo ir gitara). Programos metu pasirodė ir kanklininkė Daiva Kimtytė, sugrojusį vieną kūrinių.

Programos pradžioje pasirodė muzikės Dalios Gedvilienės vadovaujami Lituanistinės mokyklos jaunieji dainininkai, tačiau, kadangi nebuvo suregu-

(nukelta į 7 psl.)

Paremdami lietuvišką spaudą, Jūs remiate lietuviybę Amerikoje

Didžiausias viešbutis - 654 vietų, 322 numerų „Lietuvos“ viešbutis Viniuje, pastatytas 1984 m.

Didžiausia greitosios pagalbos ligoninė - 400 lovų stacionare ir operacijų skyriuose - Vilniaus greitosios pagalbos universitetinė ligoninė, pradėjusi veikti 1991 m. spalio mėn. Baigus visus statybos darbus, joje bus 870 lovų.

Ligoninės projekto autoriai - architektai Zigmas Landsbergis, Eduardas Chlomauskas, Rimvydas Jarašiūnas, Antanas Panavas. Projekto vyriausiasis inžinierius - Aleksandras Kirijonas, konstruktorė - Tatjana Daričeva.

Aukščiausias kaminas - 250 m aukščio - yra pastatytas Lietuvos valstybinėje rajoninėje elektrinėje Elektrėnuose (Trakų raj.). Šio kamino skersmuo apačioje - 22 m, viršuje - 7 m, masė 17 000 t. Viršūnė siūbuodama nuo kamino ašies gali nukrypti iki 80 cm. Šis kaminas, tik jį pastatius, Pabaltijyje buvo aukščiausias, o pasaulyje - trečias pagal aukštį.

Aukščiausia arka - 11,38 m aukščio, 21,96 m pločio, 10,98 m spindulio - sumontuota iš daugkartinio naudojimo diuraliminio konstrukcijų 1993 m. rugsėjo 4 d. Romos katalikų bažnyčios popiežiaus Jono Pauliaus II sutikimui, Vilniaus uždariusios akcinės bendrovės „Scenos techninis servisas“, Vilniaus Vingio parko estradoje.

Aukščiausias TV kameras bokštas - 13,3 m aukščio - sumontuotas iš daugkartinio naudojimo konstrukcijų Vilniaus Vingio parke Lietuvos televizijos ir radijo komiteto užsakymu Romos katalikų bažnyčios popiežiaus Jono Pauliaus II sutikimui ir mišių transliavimui 1993 m. rugsėjo 4 d. Darbus atliko Vilniaus uždaroji akcinė bendrovė „Scenos techninis servisas“.

Didžiausios blaivyklos - po 50 vietų - yra Vilniuje ir Klaipėdoje.

Didžiausias akvariumas - 20 m skersmens, 760 m³ vandens talpos, 291 m² paviršiaus ploto - įrengtas buvusioje Koppalio tvirtovėje 1973 m. Jūrų kultūros centre „Jūrų Lietuva“ Klaipėdoje. Be jo, čia dar yra 31 įvairaus dydžio - nuo 1 m³ iki 16 m³ - mažesni akvariumai bei 6 lauko baseinai. 1994 m. atidarytas 1000 vietų žiūrovams delfinariumas. Jo baseino-arenos talpa - 2000 m³, gylis - 5 m. Akvariumo ir delfinariumo projektų autoriai: architektas Petras Lapė ir Tautvydas Tubis.

Didžiausia užtvanka - 20 m aukščio, apie 1,5 km ilgio - yra Kauno hidroelektrinės užtvanka. Pastatyta 1959 m. Nemunui užtventki.

Ilgiausias molas (pirsas) nutiesęs į Kuršių marias 210 m. Tai jūrų perkėlas Klaipėda - Mukranas dalis.

Didžiausias kilnojamas stogas - 230,4 m² ploto - Lietuvos konstruktorių pastatytas 1996 m. liepos 12-14 dienomis Rygos Mieža parko estradoje koncerto „Rock Summer Riga-96“ scenos uždengimui. Jo plotis - 19,2 m, gylis - 13,2 m, svoris - 8,088 t. Sceną bei stogą sumontavo Vilniaus uždaroji akcinė bendrovė „Scenos techninis servisas“.

kad mano motina suimta. Bet ją operavęs daktaras Kanauka motinos neišleido pasakes, jog kol ji yra ligonė, jis privalo ją rūpintis. Ji bus išleista iš ligoninės tik tada, kai galės vaikščioti. Tai iš tiesų to meto sąlygomis buvo žygdarbis.

Baltaraištis liko budėti iki sekmdienio, kai mano mama, jau galinčia pastovėti ant kojų, išvedė į kalėjimą. Penktadienį aš atnešiau jai drabužius. Kadangi baltaraištis tuo metu flirtavo su jaunuom seselėm, prasmukau į jos palatą, ten mes paskutinį kartą ir kalbėjomės. Tąkart ji man davė paskutinius tris priesakus, kurie liko kaip kelrodė žvaigždė visam gyvenimui ir galbūt išgelbėjo mane, nes, nepaisant visko, aš ir šiandien tikiu žmonėmis ir gėriu.

Mama tada pasakė man, kad visada stengčiausi būti savarankiška ir neprašyčiau užuojautos ar net pagalbos – ji turėjo galvoje konkrečius dalykus: liepė parduoti šeimos brangenybes ar drabužius, kad pati išsilaikytų kiek galima ilgiau. Antras jos priesakas buvo visada stengtis laikytis tiesos, nemeluoti, būti atvira žmonėms. Trečias priesakas man turbūt yra pats brangiausias. Motina man prisakė, kad aš niekada ir niekam nekeršyčiau.

Motina sėdėjo kalėjime Mickievičiaus gatvėje Kaune, o kur

sisukdavo. Buvo be galo skaudu, nes aš maniau, kad jie mane išdavė – juk nei aš, nei mano tėvai nesame nė vienas padarę nieko bloga. Dabar aš manau, kad taip jie elgėsi dėl to, jog jiems buvo gėda. Ir padaryti jie ne ką tegalėjo, ir į akis pažiūrėti buvo nemalonu.

Į gėtą patekau trylikos metų. Labiausiai įsiminė nuolatinis baimės jausmas – kad tau kulka pataikys į kaktą ar į nugarą – ir begalinis noras gyventi. Aš niekada taip nenorėjau gyventi, kaip norėjau gyventi būdama gėtė. Atrodė, jog gali viską padaryti, turi nepaprastai daug jėgų, kad tik išliktum gyva. Buvo ir nuolatinis, begalinis alkio jausmas, o didžiausia svajonė – kada nors sočiai prisivalgyti. Kas to nepatyrė, tam sunku net įsivaizduoti.

Ir dar vienas dalykas. Būta gėtė labai neramaus meto, bet, pvz., 1942-iejį iš dalies buvo šiek tiek ramesni, nes jau buvo tiek daug išžudyta, kad likusius žydus reikėjo išsaugoti kaip darbo jėgą. Ir tada be galo norėjau mokytis. Jūs neišivaizduojate, kaip norėjosi skaityti! Aš laikiau pogrindinę mokyklą, nes mokytis mums neleisdavo. Visada prisiminsiu, kaip ten mokėmės F. Schillerio balades, kurios yra pilnos kilnumo, grožio ir žmonių draugystės bei patikėjimo motyvų. Schillerio baladės išpažįsta pagrindines eti-

Vilnius, 1942 m

V. Kapočiaus nuotr.

Škaitytojai rašo "Darbininkui"

Slidus kelias dienraščio "Lietuvos aidas" egzistencijai

Prieškarinės Lietuvos oficiozas buvo garbingos praeties dienraštis "Lietuvos Aidas". Toliau sekė dienraščiai "Lietuvos Žinios", "Dvidešimtas Amžius" ir kiti savaitiniai laikraščiai. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, 1991 m. atgimė buvęs Lietuvos oficiozas "Lietuvos Aidas".

Tačiau dėl nežinomų priežasčių "Lietuvos Aidas" nerado pritarimo Lietuvos gyventojų tarpe ir dabar beveik jau bankrutuoja. Dažnai keičiasi jo redaktoriai. Jo skolos dabar yra apie 6 milijonus litų. Dienraščio akcijos svyruoja nuo 40 iki 4 procentų. Sakoma, kad konservatoriai suradę JAV lietuvi, kuris sutinka investuoti į laikraštį.

Vis tik stebėtina, kad konservatyvių pažiūrų laikraštis iš viso Lietuvoje turi tik 4 procentus konservatorių akcijų.

Mano nuomone, "Lietuvos aidas" akcijų turėtų turėti daugiausia Lietuvos konservatoriai.

Kitas neigiamas reiškinys yra tas, kad "Lietuvos aidas" prenumeratoriai užsienyje moka metams labai brangiai - 170 dolerių. Tuo tarpu Lietuvoje jis kainuoja metams su pristatymu paštu apie 80 dolerių. Tikras kuriozas, kad užsienio lietuviams užsiprenumeruoti "Lietuvos aidą" Amerikoje kainuoja dvigubai daugiau, negu Lietuvoje.

Argi nėra priemonių susitvarkyti su Lietuvoje paštu, kuris už pasiuntimą laikraščio į užsienį skaičiuoja daugiau kaip dvigubai?

Klausimas, ar visi pašto patarnavimai kitose Europos valstybėse yra tokie brangūs, kaip Lietuvoje?

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

"Lietuvos aidas" išlipo iš skolų

Užbaigiant 1998 metus, "Lietuvos aidas" UA Bendrovė išlipo iš visų skolų, jas apmokant iš Amerikos lietuvių gautų 6 milijonų litų investavimų, jam nuperkant "Lietuvos aidas" bendrovės pastatą Vilniuje, Maironio g. 1. Pagal sutartį, "Lietuvos aidas" ir toliau nemokamai naudosis šio pastato patalpomis antrame aukšte, o pirmąjį ir trečiąjį aukštą išnuomos.

Apmokėjus skolas, "Lietuvos aidui" labai svarbu dabar padidinti prenumeratorių ir skelbimų skaičių, pritraukti naujus žurnalistus, pajavinti turinį, vadovaujant naujam vyriausiam redaktoriui Rimantui Varnauskui.

Anksčiau nesėkmingai tvarkytiems dienraščio finansiniams reikalams dabar vadovaus naujai paskirta bendrovės direktorė Lina Belevičienė, buvusi dienraščio skelbimų skyriaus vedėja. Skolas apmokėjusiam "Lietuvos aidui" jau atsirado ir daugiau investicijų iš užsienio, su kuriais vedamos derybos.

Belieka palinkėti finansinius sunkumus nugalėjusiam "Lietuvos aidui" neįbristi į naujus, suderinti išlaidas su pajamomis ir dar daugelį metų lankyti skaitytojus Lietuvoje ir išeivijoje.

Visus kviečių prenumeruoti "Lietuvos aidą". Dėl informacijos ar užsakymo prašau skambinti man, tel. (630) 986-1613.

Bronius Juodelis,
"Lietuvos aidas" įgaliotinis JAV

Dviratininkai iš Aučiškio kaimo

A. Žižiūno nuotr.

SCHUYLER SAVINGS BANK

Mes siūlome:

- *Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus
 - *IRA sąskaitas
 - *Asmeniškas ir komercines čekių sąskaitas
 - *Tiesioginį pinigų deponavimą
 - *Namų paskolas *Automobilių paskolas
 - *Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas
 - *Namų (Home Equity) paskolas
- Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenel...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue
Kearny, NJ 07032
(201) 991-0001
arba skambinkite nemokamai:
1-888-SCHUYLER
(1-888-724-8953)

Pigios kelionės į Pabaltį 1998-99 per UNIONTOURS

VILNIUS

6 naktys / 7 dienos

tikrai \$660 asmeniui

dvigubame kambaryje

Nuo ketvirtadienio iki trečiadienio. Į kainą įeina:

FINNAIR skrydis ten ir atgal

5 naktys viešbutyje "Šarūnas"

taip pat mokesčiai ir pusryčiai kasdien.

Skambinkite UNIONTOURS

sužinoti apie kitokias keliones į Pabaltį.

Mūsų ekspertai parūpins Jums pigiausius skrydžius, prienamom kainom geriausius viešbučius ir vietines ekskursijas po Lietuvą.

212 683-9500 arba 800 451-9511

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue
New York, NY 10016

Fax: 212 683 9511

e-mail: travel@uniontours.com

On the net: www.uniontours.com

Tūkstantis asotėlių - ne riba

Unikalią įvairių asotėlių kolekciją surinko vilnietė vokiečių kalbos mokytoja Loreta Naruškaitė. Po Trijų karalių kolekcininkė papildė savo rinkinį tūkstantuoju asotėliu. Prieš 20 metų pradėjusi rinkti asotėlius, L. Naruškaitė teigia pati jų nusipirkusi tik apie 220. Visi kiti - dovano-

ti. Kolekcijoje yra asotėlių iš 53 pasaulio šalių. Kiekvieno šimto asotėlio dovanotojo laukia prizas. Jubiliejinis asotėlis žymimas maža pasagėle - laimės simboliu su įspausu skaičiumi. Tūkstantojo asotėlio proga

(nukelta į 7 psl.)

**SKRYDŽIAI į
VILNIŲ**
\$375 plus mokesčiai

Finnair linija

New York - Vilnius - New York

- Išvykti ketvirtadieniais, grįžti trečiadieniais
- Paskutinė grįžimo data - kovo 31 d.
- Nuolaidos iš visų JAV miestų

Vytis Travel
40-24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
1-800-77-VYTIS

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

PICK-UP SCHEDULE FOR FEBRUARY 1999

February 2	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
February 4	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
February 5	Philadelphia, PA	11-12 noon
February 6	Brooklyn, NY	12-1 pm
February 8	Whiting, NJ	1-2 pm
February 15	Putnam, CT	1-2 pm
February 16	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	1-2 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
February 18	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
February 19	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
February 20	Brooklyn, NY	12-1 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$ 375 r.t.

One way to Vilnius \$ 250

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

RigaVen Travel Inc.

SPECIAL FOR FALL/WINTER

Round Trip from Newark

\$350 plus tax

to

VILNIUS, ST. PETERSBURG or MOSCOW

Leave: MON/TUESDAY

Return: THURSDAY/FRI/SUNDAY

Minimum stay: 5 days

TRAVEL TIME

25 OCT -- 13 DEC

11 JAN -- 21 MARCH

"Tickets are non-refundable"

Call

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ - 46 C/MINUTE
- Pinigų pervedimas į Lietuvą

Pranešame visiems siuntėjams, kad tolimesnės konteinerių į Lietuvą datos ir siuntinių surinkimo datos bus skelbiamos "Darbininko" laikraštyje ir kiekvienas siuntėjas informaciją gaus asmeniškai paštu.

VISŲ DĖMESIUI! Dar atpigo skambučių į Lietuvą kainos - mokėsite tik 42 centus per minutę, jei visiškai persijungsite į RSL Com. Prašom kreiptis į "Vilties" įstaigą dėl telefono prijungimo anketos. Tokia pat žema kaina galioja bet kokių paros ar savaitės laiku. Nėra jokių prijungimo ar mėnesinių mokesčių. Labai pigios kainos skambinti į kitas pasaulio šalis.

Išsilykite iš anksto apmokėtą skambinimo kortelę. **KORTELIŲ KAINA ATPIGO IKI 31 c/min!** * Už pirmą pokalbio minutę pridėdamas vienas doleris. Su 5, 10 ar 20 dolerių kortele galėsite skambinti į Lietuvą iš bet kokio telefono. Pigu ir patogiu!

Žiūrėkite mūsų skelbimą 8 puslapyje

Papildomos informacijos skambinkite į "Vilties" įstaigą 617-269-4455.

Daugelio sukačių metai Clevelande

Praejusieji metai Clevelando visuomenei atnešė daug džiaugsmo ir malonumo nes buvo minimi daugelio metų gimtadieniai ir kiti jubiliejai. Liepos 11 dieną 90-ąjį gimtadienį šeimos, giminių ir bičiulių tarpe atšventė neįtikimai guvus ir jaunatviškas Ignas Stankus. Jis yra iš tiesų "pasislėpęs poetas", nes turi sukūręs daugybę eilėraščių, kurių keli buvo atspausdinti Clevelando savaitraštyje "Dirva". Pasitaikius progai, jis viešai juos paskaito.

Vėlyvą rudenį savo vedybų auksinį jubiliejų atšventė Mečislovas ir Leokadija Baliai, jų dukrai Ritai ir sūnui Lukui suorga-

Aurelija M. Balašaitienė

rikoje buvo jos vyras Jonas su Amerikoje gimusia dukra Dana, kuri gimė Barborai viešint Amerikoje. Artėjant sovietinei okupacijai tėvas ir dukra buvo raginami grįžti Amerikon, bet Lietuvoje gimusi Barbora ir jos sūnus Jonas neturėjo Amerikos pilietybės, tad negavo leidimo pasprukti nuo sovietų. Likus Lietuvoje, ji su sūneliu buvo ištremti aštuoneriems metams į Sibirą. Kai pagaliau Barbora su sūnum atvyko Amerikon, a. a. Algirdas Nasvytis, su jos dukra Danos talka, parašė labai

menų. Aurelija Balašaitienė, Dalios paprašyta, be vertėjos talkos, lietuvių ir anglų kalbomis nupasakojo Barboros gyvenimo istoriją. Tai buvo nuostabiai pakilios nuotaikos pobūvis, kurio metu buvo pagerbta ne vien pati solenizantė, bet buvo prisiminta jos, per geležinę uždangą peržengusios, istorija, kurios dėka laisvasis pasaulis turėjo galimybę susipažinti su sovietinio "rojaus" gyvenimo tikrove ir ta pačia proga prisiminti Baltijos respublikų tragišką likimą, kurį laisvasis pasaulis ignoravo.

Žodžiu, 1998-ji metai Clevelando visuomenėje pasižymėjo

Auksinį vedybinį jubiliejų atšventė Mečislovas ir Leokadija Baliai, sūnus Lukas, dukra Rita

nizavus puikias vaišes Clevelando lietuvių namų "Gintaro" sveitainėje. Buvo sveikinimai žodžiu, sproginių šampano kamščiai, o jaunatviškai nusiteikę šventės kaltininkai tik šypsojosi ir dėkojo. Sūnus Lukas ir dukra Rita atvykusiems dėkojo už dalyvavimą, dovanas ir sveikinimus. Tą pačią dieną Feliksas Klimaitis su žmona savo šeimos tarpe taip pat atšventė penkiasdešimties metų vedybų jubiliejų. Lygiai tokį pat jubiliejų atšventė Tatarūnų šeima. Ponia Naumanienė labai kukliai paminėjo savo šimtąjį gimtadienį. Žodžiu pereiti metai buvo turtingi ne vien visuomenės renginiais, kaip "Miško Aidų" ar "Klumpės" bei torontiško "Aitvaro" spektakliais, bet ir iškilėmis šeimyninėmis šventėmis.

Bene pati reikšmingiausia šventė buvo Barboros Armonienės 90-sis gimtadienis, nes tai plačiame pasaulyje pagarsėjusi moteris, kai 1960 metais, Amerikoje gimusios dukters maldaujamas, Nikita Chruščiovas išleido ją iš brutaliai okupuotos Lietuvos su Lietuvoje gimusiu sūneliu Jonuku atvykti į Ameriką, kurioje įvedo gyveno prieš sovietinę okupaciją. Ame-

populiarią knygą "Palik ašaras Maskvoje". Toji knyga buvo išversta į anglų ir daugelį kitų kalbų, o "Leave your Tears in Moscow" buvo atspausdinta populiariame "Life" žurnale.

Gimtadienio vaišių metu paaiškėjo, kad į tą reikšmingą šventę atvyko net svečiai iš Vilniaus: Jono Armono pusbrolis Sigitas Baluškevičius su žmona Renata ir buvęs Barboros artimas kaimynas Albertas Ivanauškas su žmona Elena. Solenizantę Ivanauškas apjuosė "draugystės" juosta. Ignas Stankus, buvęs Barboros gimnazijos klasės draugas, perskaitė jos garbei sukurta eilėraštį. Barborą trumpu žodžiu pasveikino ilgametis visuomenininkas Jurgis Malskis ir Lietuvių Pensininkų klubo vardu Zenonas Dučmanas. Dalia Armonienė, solenizantės marti ir knygos autorius dukra, ėjo vertėjos pareigas, nes svečių tarpe buvo ir daug lietuviškai nemokančių as-

33707. Tel. 727-344-1990. Pageidaujame registraciją atlikti iki vasario 20 d.

Dėl nakvynių – kreiptis tiesiog į viešbutį Valley Forge Motel, 6825 Central Ave., St. Petersburg, FL 33707. Viešbučio tel. 727-345-0135. Kambario su dviem dvigubom lovom kainą \$46.00-\$64.00 vienai nakčiai. Tuo laiku Florida žavi visus turistus savo grožiu oru, tad lauksime visų tenisu susidomėjusių ne tik žaidėjų, bet ir žiūrovų vasario 27-28 dienomis St. Petersburg, Floridoje.

Rengėjai

Teniso žaidėjų dėmesiui

(atkelta iš 5 psl.)

Prašom registruotis pas Elvyrą ir Jurgį Vodopalus, 5822 18th Ave. South, Gulfport, FL

Gatvės prekiautoja

V. Kapočiaus nuotr.

iškiliais jubiliejais ir gimtadieniais, tuo tarsi įrodydami lietuviškos visuomenės stabilumą ir solidarumą. Valio jubiliejam ir solenizantams! Ilgiausių Metų!!!

Worcester, MA

Švęsime Laisvės šventę

Worcesterio Lietuvių organizaciją taryba Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 81 metų sukakties minėjimą ruošia vasario 14 d., sekmadienį.

10 val. ryto bus iškilmingos šv. mišios Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje už Lietuvą ir visus žuvusius dėl jos laisvės. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis, o jų nariai uniformuoti. Visos moterys, turinčios tautinius drabužius, te jais pasipuošia. Per mišias giedos parapijos choras vadovaujamas vargonininkės Onos Valinskienės, ir minėjime atliks meninę programą dalį.

Po mišių, jei bus palankus oras, organizacijos su vėliavomis ir pamaldų dalyviai rikiuosimės šventoriuje prie Žuvusiųjų pagerbimo iškilmių. Grįšime atgal į parapijos salę po bažnyčia minėjimui. Įsidėmėkite, minėjimas vyks

Tūkstantis šotėlių - ne riba

(atkelta iš 6 psl.)

kolekcijos savininkė pasikvietė visus, dovanojusius šimtus šotėlius. Jiems, kaip ir atnešiamam tūkstantajam, dovanų teko keramikos dirbiniai bei rokiškėnės audėjos juostelės su priištais tikro molio šotėliais. Svečiai pavaišinti ašotio formos tortu. L. Naruškaitė buvo nusprendusi sustoti ties tūkstantuoju ašotiu, bet dabar sako tik-

Sunny Hills, FL

JAV Lietuvių Bendruomenės Sunny Hills apylinkė švenčia 20 metų sukaktį! Apylinkės steigiamasis susirinkimas, sušauktas Vytauto Belecko iniciatyva, įvyko 1979 m. vasario 5 d. Susirinkime dalyvavo 10 žmonių: Kvirinas ir Sofija Aleksandra-vičiai, Vytautas ir Genovaitė Beleckai, Balys ir Julija Čepukai, Matas ir Elena Milukai, Emilija Putvytė ir Agnė Sovis. Pirminke buvo išrinkta Emilija Put-

vytė, Lietuvos Šaulių Sąjungos įkūrėjas Vlado Putvinskio-Putvio dukterė. Kiti du valdybos nariai – Julija Čepukienė ir Kvirinas Aleksandravičius.

Apylinkei vėliau pirmininkavo: Jonas Zubavičius, kun. Pranas Jaraška, Vytautas Beleckas, Viktorija Dėdinienė, Alfonsas Vėlavicius (4 metus), Ona Adomaitienė (3 metus), Vytautas Macys ir dabartinė pirmininkė Laima Savaitienė (jau 5 metus).

Jubiliejinis suvažiavimas Eichstaette (Vokietijoje)

Dėmesio: datos pakeitimas!

Tėvas Augustinas Steigvila, MIC, kuris dabar gyvena Argentinoje, buvo įšventintas kunigu 1949 m. Eichstaette katedroje. Jis žada atvykti į Eichstaettą 1999 m. liepos 18-ąją atšvesti auksinio savo kunigystės jubiliejaus. Ta proga jis aukos mišias. Po mišių įvyks suvažiavimas.

Kadangi 1949-aisiais buvo uždaryta Lietuvos gimnazija, kuri veikė Rebendorfe netoli Eichstaetto centro ir išleido keturias abiturientų laidas, planuojama tuo pat metu parengti gimnazijos veiklos paminėjimą.

Lietuviškųjų Studijų savaitė 1999 m. įvyks Huetttenfelde ir

Ši sukaktis buvo prisiminta apylinkės susirinkime sausio 10 d. Tuo pačiu metu buvo patvirtinta apylinkės valdyba 1999 metams: pirmininkė Laima Savaitienė, vicepirmininkė Ona Adomaitienė ir sekretorius/iždininkas Jurgis Savaitis.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 81-ąją metinę sukaktį nutarta švęsti sekmadienį, vasario 21 d. Kartu bus švenčiama ir Kovo 11-osios devintoji metinė sukaktis.

Sunny Hills šiuo metu gyvena 85 lietuviai.

J.S.

Prisistato naujoji ŠALFASS-gos vadovybė

Visuotiniame ŠALFASS-gos suvažiavime, įvykusiame 1998 m. lapkričio 21 d. Clevelande, Ohio, buvo išrinkti nauji ŠALFASS-gos administraciniai organai: Centro valdyba, Revizijos komisija ir Garbės teismas.

ŠALFASS-gos Centro valdyba, susidedanti išimtinai iš Toronto ir apylinkių sporto darbuotojų, buvo perrinkta sekančiais 3-jų metų kadencijai ir savo pirmame posėdyje, 1998 m. gruodžio 16 d., pareigomis pasi-

skirstė sekančiais:

Audrius Šileika – pirmininkas, Marijus Gudinskas – vicepirmininkas, Algirdas Bielskus – generalinis sekretorius (gyvena Clevelande, Ohio), Arūnas Čygas – sekretorius, Linas Balaišis – išdininkas, Rimas Miečius – žaidynių koordinato-rius, Sigitas Krašauskas – archyvai ir lietuviška spauda, Mindaugas Leknickas ir Eugenijus Kriškėičūnas – nariai.

Oficialus Centro valdybos adresas:

ŠALFASS-gos Centro valdyba arba Lithuanian Athletic Union of North America (sutrumpintai LAUNA), c/o Audrius Šileika, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7. Tel.: 416-767-6520; faksas: 416-760-9843; e-mail: hrc@idirect.com

Informacinių administracinių ir varžybinių aplinkraščių bei įvairių nuostatų leidimą ir narių registraciją atlieka gen. sekretorius Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel.: 216-486-0889; faksas: 216-481-6064.

ŠALFASS-gos Revizijos komisija buvo išrinkta iš Chicagos sporto darbuotojų: Algis Tamo-

šiūnas – pirmininkas, Rimantas Dirvonis ir Aleksas Lauraitis – nariai. Oficialus adresas: Algis Tamošiūnas, 1921 Bending Oaks Court, Downers Grove, IL 60515. Tel.: 630-435-0619; faksas: 630-435-0621; e-mail: Lituanica@aol.com

ŠALFASS-gos Garbės teismas buvo išrinktas iš New Yorko apylinkių sporto darbuotojų: Pranas Gvildys, Juozas Milukas ir Algirdas Jankauskas. Oficialus adresas: Pranas Gvildys, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309-3026. Tel.: 718-356-7871; faksas: 718-356-0974; e-mail: INAPRA@AOL.COM

Sporto apygardos, paskirų sporto šakų bei kitokie pagalbinių komitetų yra perorganizavimo stadijoje ir bus paskelbti vėliau. Iki tai bus atlikta, visi ligšioliniai pareigūnai prašomi tęsti savo pareigas.

ŠALFASS-gos Centro valdyba

DARBININKO
prenumerata
(718) 827-1351

Lietuviai pasirodė Chicagos Mokslo ir Pramonės muziejuje

(atkelta iš 5 psl.)

liuoti garsiakalbiai, buvo sunkoka jų dainuojamas dainas girdėti.

Čia reikia suminėti ir kitus L. Vyčių šokėjų mokytojus: tai L. Gijja Tautkuvienė, Lidija Ringienė, Daiva Kamberos ir Gražina Jonavičienė, kurios gražiai talkina Frank Zapolui. Jiems visiems gėlių įteikė Lietuvos Vyčių organizacijos veikėjas

Faustas Strolia kartu su žmona Terese.

Šiame muziejuje, šalia kitų tautybų eglučių, buvo išstatyta ir lietuviškoji, papuošta taip vadinamais šiaudinukais. Ji išsiskyrė iš kitų tarpo, nes neturėjo elektrinių lempučių (tokių neapšviestų buvo tik trys). Tačiau ji vis tiek traukė praeivių akį šiame viename iš garsiausių muziejų Amerikoje.

A. + A. MARIJAI LUŠIENEI

mirus, dukroms IRENAI VEITENEI ir VIDAI PENIKIENEI ir jų šeimoms reiškiamo gilių užuojautą.

Jadvyga ir Antanas Vytuviai

DARBININKAS -
vienas seniausių
išveivijos laikraščių
Amerikoje

(718) 827-1351

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos direktorių metinis posėdis įvyks š. m. vasario 6 d., Religinės Šalpos patalpose, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Tą rytą 10:30 val. Pranciškonų koplyčioje bus aukojamos mišios LKRŠ intencija. Posėdis - 11 val.

Biblija - prelatas *Antano Rubšio* iš originalių graikų ir hebrajų kalbų išverstas Senąjį ir Naująjį Testamentą apimantis **ŠVENTASIS RAŠTAS** jau atspausdintas Lietuvoje, Adomo Jakšto spaustuvėje. Ši 2100 puslapių biblija su plačiais paaiškinimais ir įvadais JAV-se kainuos 20 dol. ir persiuntimas. Ją platins ir "Darbininko" administracija. Kiek reikės primokėti už persiuntimą, paskelsime vėliau. Knygos netrukus pasieks Ameriką.

Apreiškimo par. žinios

Katekizmo klasės. Dr. Milda Palubinskaitė ėmėsi savanoriškos iniciatyvos drauge su buvusiu klebonu kun. Vytautu Palubinsku paruošti Maironio šeštadieninės mokyklos vaikus pirmai komunijai. Šeimos, norinčios, kad jų vaikai būtų paruošti pirmajai komunijai lietuvių kalba, prašomos registruotis iki vasario 1 d., skambinant kun. Vyt. Palubinskui (718) 387-2111 arba Milda Palubinskaitėi (201) 792-7853.

Visuotiniame susirinkime perrinkta senoji Parapijos Taryba, kurią sudaro: Malvina Klivečkienė, Bill Kučinskas, Bill Kumeta, dr. Milda Palubinskaitė, Juozas Rudis, Petras Sandanavičius, Vladas Sidas ir Laima Ubonienė. Naujai išrinkti dar du nariai: Vida Jankauskienė ir Algis Norvila. Trustistais pasileka Vladas Sidas ir Juozas Rudis. Taryba drauge su prel. D. Cassato ir kun. V. Palubinsku posėdžiauja kiekvieną mėnesį. Sekretoriauja Malvina Klivečkienė ir Petras Sandanavičius.

Gita Kupčinskienė, Bostono etnografinio ansamblio vedėja ir radijo valandos "Laisvės Varpas" angliškos dalies redaktorė, kalbės Brocktone per *Vasario 16 minėjimą* š. m. vasario 14 d. 11:30 val. r. š. Kazimiero parapijos salėje.

1999 m. Rytų Sporto Apygardos krepšinio ir stalo teniso pirmenybės įvyks š. m. sausio 30 ir 31 d. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Dalyvaus Bostono, Philadelphijos, New Yorko, Worcesterio ir Baltimorės sportininkai. Po to vyks šokiai ir diskoteka. Daugiau informacijų žiūr. šio puslapio apačioje.

RYTŲ APYGARDOS KREPŠINIO PIRMENYBĖS

vyks Kultūros Židinyje, Brooklyn, NY
šeštadienį, sausio 30 d. nuo 11 val. ryto ir
sekmadienį, sausio 31 d. nuo 12 val.

Jaunimo šokiai - diskoteka - šeštadienį nuo 7:30 val. vak.

Sekmadienį - nuo 12 val. -

KAVINĖ

su karštais skaniais valgiais, pyragais, atgaiva
Visi kviečiami dalyvauti!

Vasario 16-osios minėjimas, rengiamas Didžiojo New Yorko Jungtinio Komiteto, kurį sudaro atstovai iš Tautos Fondo, JAV LB New Yorko apygardos valdybos ir ALTO Tarybos, įvyks š. m. **vasario 21 d.** tokia tvarka: 11:00 val. Mišias Apreiškimo parapijos bažnyčioje aukos vyskupas Paulius Baltakis, OFM. Akademija - 2:30 val. popiet Kultūros Židinyje. Pagrindinė kalbą pasakys Vytautas Volertas, o meninę dalį atliks *Dainavos* oktetas iš Chicago, vadovaujamas Dariaus Polikaicio. Kultūros Židinyje veiks kavinė, bus galima papietauti. Visi apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti.

Kaziuko mugė, rengiama

New Yorko skautų, įvyks sekmadienį, š. m. kovo 7 d. Kultūros Židinyje. Prasidės 12.00 val. Mišiomis. Atidarymas tuojau po Mišių. Norintys užsisakyti stalus prekiavimui skambina: Aldonai Katinienei (718) 846-1210 arba Lilei Milukienei (516) 681-6172.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Lietuvos Vyčių 110 kuopos mėnesinis susirinkimas bus mūsų parapijos salėje sausio 31 d., tuojau po 11:15 val. mišių. Po susirinkimo - vaišės.

Dėkojame visiems parapijiečiams, dalyvavusiems ekuimeninėse pamaldose sausio 17 d. Holy Cross parapijoje. Taip pat esame dėkingi mūsų parapijos žmonėms, kurie dalyvavo žygyje prieš abortus Washington, DC, š. m. sausio 22 d.

Trijų didžiųjų Lietuvos solistų koncertas rengiamas šeštadienį, š. m. vasario 27 d. Kultūros Židinyje. Dainuos Virgilijus Noreika, Edvardas Kania-va ir Vladimiras Prudnikovas.

Theresa Barz, Ridgefield, CT, apmokėjo dvejų metų prenumeratą su 200 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą ir už mūsų pastangų įvertinimą.

Janina Hoff, Huntington Pk., CA, visada remdavo mūsų spaudą didesne auka, o šiemet apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už mums taip labai reikalingą dosnią paramą.

Bronius Andrasius, Orland Park, IL, kaip kasmet, taip ir šiemet apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Šventoji Žemė pasauliečio akimis

Algirdas Šilbajoris

(atkelta iš 3 psl.)

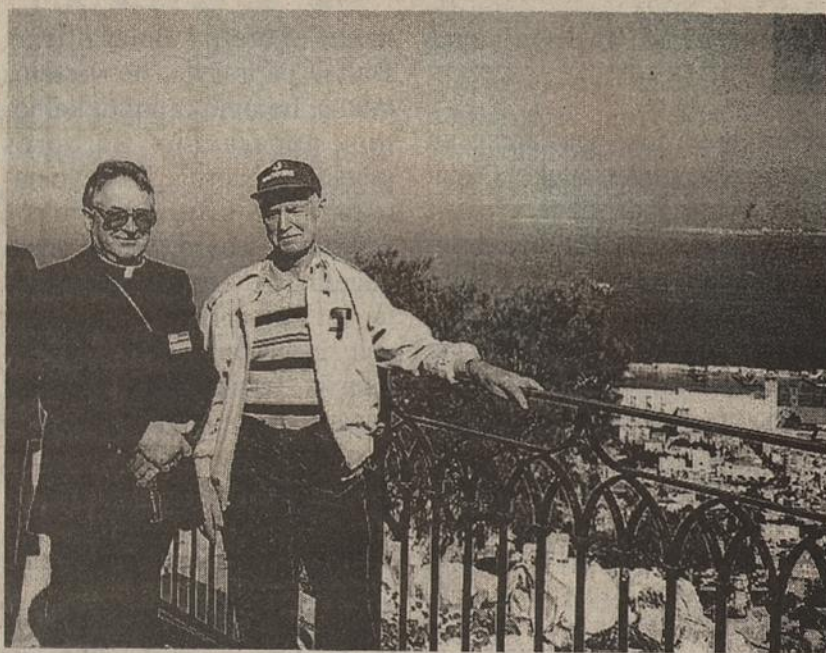
Nors miego labiau norėjosi negu valgio, bet neatsilikau nuo kitų. Buvom susodinti mums paruoštame valgomajame ir kantriai išklausėme sveikinimo bei susipažinimo kalbų. Vakarienių buvo karališka. Tą pirmąjį vakarą ir vėliau kelionėje paaiškėjo, kad buvome ne tik piligrimai, bet kartu ir kelionių agentūros, viešbučių savininkų bei turizmo ministerijų svečiai. Visi stengėsi, kad sugrįžę namo parsivežtume kuo geriausių išpūdžių. Reikia pripažinti, kad jiems tai pavyko.

Gruodžio 2. Per Samariją į Galilėjos Nazaretą

Anksti rytą autobusu keliavo- me į šiaurinę dalį. Oras, kaip ir kiekvieną mūsų viešnagės dieną, buvo gražus. Naktys vėsios, o vidurdieniais net iki 80 laipsnių. Geru pajūrio plentu neužilgo pasiekėm Caesareą, buvusią romėnų tvirtovę ir svarbiausią jų uostą. Paskutiniame amžiuje prieš Kristų ir pirmame amžiuje po Kristaus čia viešpatavo Romos statybinio Herodo Didžiojo dinastija. Vėliau šią tvirtovę valdė nauji atėjūnai - Kryžiuočių ordinas, kurio galybė ilgainiui irgi pasibaigė. Po daugelio šimtmečių, šio miesto rūmų vietoje liko tikai griuvėsiai, bet visur matomi atstatymo darbai. Ypač išpūdingai atrodo dar išlikęs ir atnaujintas romėnų amfiteatras kuriame kartais vyksta pasaulinio masto klasikinės ir dabartinės muzikos koncertai (žiūr. fotografiją 3-čiame psl.).

Nenumatyta sustoję Karmel kalno iškyšulyje, gerėjome apachu atsivėrusiu modernišku Haifa miesto ir uosto reginiu. Pietavome restorane, pro kurio langus stebėjome mėlynuojančią Viduržemio jūrą ir uosto judėjimą. Po to pasukom į centrinę Galilėjos dalį ir sustojom istoriniame Nazareto mieste, kur Marijai apsiėmė Viešpaties Angelas, o vėliau čia jaunystę praleido jos sūnus Jėzus. Didingoje Apsireiškimo bazilikoje buvo mūsų pirmosios pamaldos. Šv. Mišias koncelebravo visi vyskupai ir kunigai kartu. Meldėmės ir giedojo, o mūsų žodžiai ir mintys kilo į bazilikos skliautus. Čia gyveno Dievo išrinktoji Marija, čia dirbo jos ištikimas vyras Juozapas, o vėliau čia užaugo Dievo sūnus Jėzus Kristus. Kokia prasminga mūsų piligriminės kelionės pradžia! Šią dieną baigėme netoli Nazareto geram viešbutyje, su vaišėmis ir vietinių atstovų apžvalginėmis prakalbomis.

Noriu paminėti mums paskirtą vadovauti ir apie viską paaiškinti vietinį Izraelio pilietį Mošė Mallor. Šis išsimokslinęs žmogus gerai kalbėjo angliškai,

Halfoje - čia apaštalas Petras priėmė pirmąjį pagonį romėnų karininką Kornelijų

turbūt atmintinai mokėjo Senąjį ir Naująjį Testamentą ir Palestinos krašto istoriją. Kiekvienoje vietoje jis pažodžiui citavo atitinkamas šv. Rašto ištraukas ir istorinius Palestinos faktus nuo senovės iki dabartinių dienų.

Gruodžio 3. Galilėjos ežero apylinkėse

Antroji mūsų kelionių diena prasidėjo pakilus vingiuotu keliu į Mt. Tabor (Taboro kalno) viršūnę, kur šventėm Mišias istorinėje Viešpaties Atsimainymo bazilikoje. Pagal šv. Raštą, šiam kalne įvyko Jėzaus Atsimainymo stebuklas. Gerėjome pranciškonų prižiūrima Bizantijos menu papuošta šventovė ir nepaprastu Galilėjos ežero bei Jordano slėnio vaizdu. O toliumoje dunksojo Golano aukštumos ir protarpiais dangų raižė sprausminiai lėktuvai, primindami dabarties tikrovę.

Šią turiningą dieną dar aplankėm Kapernaumą ir Taghba, kur prasidėjo Jėzaus apaštalavimo darbai ir šv. Rašte paminėti stebuklai. Be to, apžiūrėjome dalinai atstatytą trečiojo šimtmečio Bizantiečių sinagogą ir šv. Petro namų iškaseną. Didelį išpūdį paliko apsilankymas Jordano upės pakrantėje. Prisimindami šv. Joną Krikštytoją, ten atnaujinom krikšto pažadus ir pasivilgėm Jordano vandeniu. Vėlyvą popietę dar apžiūrėjome Galilė-

jos ežero dugne užtikto Kristaus laikų laivo griaučius, o su kitu laivu išplaukėm į ežerą. Nuplaukė į vidurį sustojom ir pavakario saulės apšviestų aplinkinių kalnų bei slėnių ramybėje kiekvienas tyliai apmąstėm Dievo sukurtą pasaulį. Tą naktį pernaktvojome gražiam Galilėjos pakrantės izraelitų ūkio (kibbutz) motelyje.

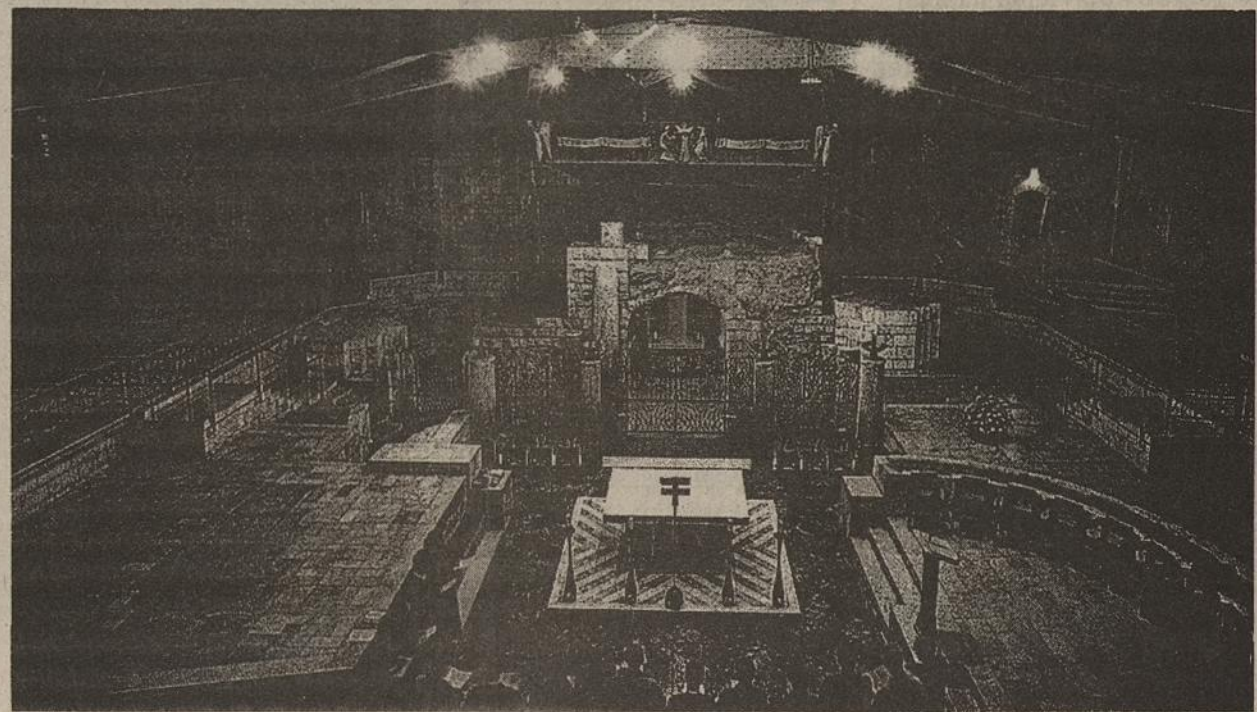
Gruodžio 4. Nuo Jericho iki Jeruzalės

Per Samarijos derlingąjį Jordano slėnį važiuojome į pietus, pakeliui dairydami lygumose gnomas avis, ūkio pastatus ir alyvų gojelius. Pasiekėm Judėjos rajone esančią Jericho vietovę, kuri priklauso palestiniečių administracijai. Ten apžiūrėjome seniausio pasaulyje miesto iškaseną. Matydami storų sienų liekanas, prisiminėm Biblijos istoriją ir stebėjome, kaip trimaitai galėjo jas nugriauti. Archeologų ištirtinėta, kad Jericho galėjo būti pastatytas tarp 8000 ir 6000 metų prieš Kristaus gimimą. Iškasenos rodo, kad miestas buvo daug kartų nugriautas ir atstatytas. Palaipsniui statyba vyko ant buvusių griuvėsių ir kuo giliau kasama, tuo daugiau randama senesnių liekanų. Archeologinius tyrinėjimus atlieka Izraelio ir palestiniečių mokslininkai.

(pabaiga kitam numerį)

Jericho apylinkės ir "Gundymų kalnas", kur velnias gundė Jėzų, kad apreikštų savo dievybę

Nazarete - Apreiškimo bazilikos koplyčia, kur buvo mūsų pirmos Mišios

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atspirsite tokiam RSL/CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimos. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Lietuviai, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS - Express Service garantuoti ir patikimai aptarnauja sekančiuose reikaluose:

****Padeda keisti visas J1, B1-B2 ir F1;**
****Padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;**
****Employment Authorization;**
****Padeda keisti mokyklas išlaikant statusą;**
****Paruošia visus dokumentus studentų, svečių ir biznio iškvietimams (per 3 dienas);**
****Padeda atidaryti sąskaitą banke;**
****Padeda gauti reikiamą statusą;**
****Tvarko visus kitus dokumentus;**
****Daro vertimus.**
TEL: (212) 725-8807 (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aidas" igaliojiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukoję:

Adolfas Sabaitis, Brockton, MA - 40 dol.
Mary Goras, Kearny, NJ - 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūra praneša, kad visi kalėdiniai siuntiniai Lietuvoje gauti ir išdalinti gavėjams. Į **Brooklyną** "Vilties" atstovai atvyks š. m. sausio 30 d. ir nuo 12 val. iki 3 val. popiet priims siuntinius Kultūros Židinio kieme buv. spaustuvės patalpose. Konteineris išsiunčiamas š. m. vasario 1 d. Brooklyne mūsų atstovas - **Algis Jankauskas**, tel. (718) 849-2260.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **vasario 6 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.